

1 srijeda, 23.08.2006.

2 [Otvorena sjednica]

3 [Optuženi su ušli u sudnicu]

4 ... Početak u 09.03h

5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Međunarodni krivični sud otvara
6 zasjedanje.

7 Izvolite sjesti.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođo tajnice, dobro jutro. Molim
9 Vas, najavite predmet.

10 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Ovo je
11 predmet IT-05-88-T, *Tužilac protiv Vujadina Popovića i ostalih*.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala. Još jednom dobro
13 jutro svima.

14 Tužilaštvo i Odbrana - juče smo odlučili, pošto vas je previše, ima
15 mnogo optuženih, mnogo advokata Odbrane i obično se uvijek isti pojavljuju,
16 to je konstantno prisustvo, i odlučili smo da učinimo postupak malo
17 efikasnijim. Umjesto da prozivamo svakog optuženog, svakog od advokata
18 Odbrane, Tužilaštvo, ono što ćemo raditi je da postavim samo jedno jedino
19 pitanje i pitam optužene da li bilo ko od njih nije u mogućnosti da prati
20 postupak na jeziku koji razumije, a ko ne može da prati, molim da ustane
21 sada ili bilo kada tokom postupka, ukoliko dođe do toga da ne dobija prevod.
22 Pretpostavljam da to nije situacija sada - svi sada primate prevod.

23 Neću tražiti da se strane predstavljaju, ali od vas se očekuje, iz
24 dana u dan, ukoliko ima bilo kakvih promjena u sastavu vaših odgovarajućih
25 timova, da ustanete i da nas o tome obavijestite. Da li se slažete s tim?
26 Hvala.

27 Gospodine McCloskey, Vas je napustio gospodin Nicholls.

28 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da, oni su trenutno zauzeti sa
29
30

1 sljedeća dva svjedoka. Lada Šoljan je sa mnom ovdje danas, a ja ću pokušati
2 da ih dosljedno zastupam.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala lijepo. Cijenim Vašu saradnju,
4 gospodine McCloskey. Koliko sam shvatio, Vi želite da nam nešto saopštite.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Samo kratko. Razgovarao sam sa
6 većinom advokata Odbrane juče. Svi čitaju novine, informacije o
7 potencijalnoj novoj masovnoj grobnici iz Srebrenice u kojoj je, navodno,
8 pronađeno oko 1.000 tijela. Mi smo to malo ispitali. Izgleda da je zaista
9 pronađena masovna grobnica, ali nema 1.000 leševa. Izgleda da to više
10 izgleda kao normalna sekundarna grobnica sa vjerovatno 140-150 tijela.
11 Dakle, mnogo leševa i mnogo dijelova tijela. Tako da možete da
12 pretpostavite, ponekad su ljudi emotivni kada o tome izvještavaju, pa su
13 skloni pretjerivanju. Samo sam želio da vi to znate. Mi ćemo pribaviti više
14 detalja. Mislim da je riječ o sekundarnoj grobnici i to je možda jedna koja
15 je već uključena u naše dokaze, a ako nije, mi ćemo se onda potruditi da
16 pribavimo više informacija i da vas ubuduće o tome obavijestimo ukoliko bude
17 još jedna grobnica pronađena sa 1.000 tijela. Ali to nije slučaj sada.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine McCloskey. Takođe
19 sam shvatio da se Tužilaštvo slaže sa načinom koji je iznijela Odbrana u
20 vezi sa svojim preferencama, u vezi sa prezentacijom i stavljanjem na
21 raspolaganje dokumenata za unakrsno ispitivanje.

22 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da, gospodine predsjedavajući,
23 slažemo se.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala. Onda ćemo kasnije
2 tokom dana, nadam se, donijeti relevantnu odluku koja će biti otprilike u
3 istom smislu kao odluka donesena u premetu *Milutinović*, kao što sam već
4 rekao.

5 I na kraju, mada ništa manje važno, gospođa Nikolić, siguran sam da
6 ste upoznati sa posljednjim podnescima Tužilaštva u vezi sa sutrašnjim
7 svjedokom i pretpostavljam da nemate nikakvih posebnih komentara u vezi s
8 tim, jer to je manje-više odgovor na Vašu zabrinutost koja je izražena juče
9 i prekjuče. Da li je to tačno?

10 GĐA NIKOLIĆ: Da, časni Sude. Hvala.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Da li bilo ko od advokata
12 Odbrane želi da se pozabavi ovom temom, ovim posljednjim podneskom
13 Tužilaštva, čijim detaljima se nećemo baviti zbog povjerljivosti tog
14 podneska? U redu. Hvala.

15 Molim Vas ponovo, očekujte našu odluku o tim zaštitnim mjerama nešto
16 kasnije danas.

17 Gospodine Ostojić, dobro jutro. Imate riječ, a imate i podium.

18 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Hvala i dobro jutro, gospodine
19 predsjedavajući. I svima dobro jutro. Juče smo prekinuli kada smo
20 raspravljali o nekoliko tema za koje smo smatrali da su važne za krajnje
21 prosuđivanje u predmetu koji se odnosi na gospodina Bearu. Govorili smo
22 kratko o kolektivnoj krivici i gospođa glavni tužilac nam je u ponedjeljak
23 lično rekla da nije riječ o kolektivnoj krivici. Međutim, po našem mišljenju
24 je lako reći da nešto nije tako, a onda pokušati to dokazivati uvodeći te

25

26

27

28

29

30

1 stvari na mala vrata. Tužilaštvo, mislim, nama govori da nije riječ o
2 kolektivnoj krivici, ali stalno nastavlja da trpa sve optužene zajedno i
3 stalno, ustvari, iznosi argumente u vezi sa kolektivnom krivicom.

4 Po našem mišljenju, kolektivna krivica nije ništa drugo osim ako
5 tvrdite da vas specifična namjera slijedi u obavljanju vašeg posla. Genocid,
6 kako je to u ovoj sudskoj praksi, a po našem mišljenju, nije tako definisan.
7 Specifična namjera ne slijedi vas u obavljanju vašeg posla. Riječ je o
8 zamjeni riječi i ustvari se govori o kolektivnoj krivici. Oni su sami
9 odbacili, sami su priznali, da to nije dio sudske prakse u ovom predmetu.

10 Juče smo nešto malo govorili o gospodinu Beari i njegovom činu i o
11 tome kako je on održao isti čin još od 1995. godine. Danas bih želio, ako je
12 moguće, da počnem sa teorijom presuđivanja i testiranja.

13 Po našem mišljenju, suđenje je obavljeno u dva različita slučaja i
14 testirani su ovi dokazi. U prvom slučaju, to je bilo suđenje u predmetu
15 *Krstić* i advokati generala *Krstića* su zagovarali jednu činjenicu da optuženi
16 nije bio prisutan na licu mjesta, tzv. prazna stolica, neprisustvo. Svi u
17 tom predmetu, mi možemo da vidimo da je automatski on izgubio svoje...
18 pretpostavku nevinosti, pošto nije bio prisutan jer mu nije bilo dozvoljeno
19 da se konfrontira sa svjedocima, da ih unakrsno ispituje. Tužilaštvo je

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 uporno tvrdilo, suprotno teoriji o dvostrukom uspostavljanju veze, kada se
2 prebacuje na oficira bezbjednosti, i prebacuje se krivica na jedinicu
3 bezbjednosti - u ovom slučaju na gospodina Bearu.

4 Tužilaštvo je bio uspješno da uvjeri Vijeće u tome, i to s pravom, da
5 oficir bezbjednosti nije bio odgovoran i nije bio kriv, već je bio general
6 Krstić. Slična teorija je kasnije ispitana u žalbenom postupku. Ponovo,
7 Žalbeno vijeće je s pravom utvrdilo da to nije bio gospodin Beara, već je
8 bio gospodin... general Krstić.

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja se izvinjavam što ulažem
10 prigovor, ali to nije činjenica - niti po mišljenju Tužilaštva, niti po
11 mišljenju Žalbenog vijeća.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da ste u pravu.

13 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Ja bih želio da to nešto malo više
14 obrazložim, ako dozvolite.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, ali budite precizni.
16 Mislim da ono što rekao gospodin McCloskey, bilo je tačno u odnosu na obe
17 odluke. Ja sam pročitao odluku lično - i mislim da su to i moje kolege - i
18 niste bili precizni.

19 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Mislim da jesam bio precizan, uz puno
20 poštovanje Tužilaštva. Ako pogledamo drugi predmet, u kojem se sudilo - to
21 je predmet *Blagojević*. I tu su konkretno dovedeni svjedoci, doveo ih je
22 advokat Odbrane, ne gospodin Blagojević - znamo cijeli istorijat predmeta -

23
24
25
26
27
28
29
30

1 i ponovo su pokušali da prebace krivicu na gospodina Bearu. Ti svjedoci su
2 konkretno svjedočili, i sad su odjednom ti svjedoci postali potencijalni
3 svjedoci Tužilaštva. Mi ćemo o tome govoriti nešto malo kasnije, za par
4 minuta. Međutim, u tom istom predmetu, ja tvrdim, Vijeće je odbacilo tu
5 dvostruku funkcionalnu vezu gdje postoji paralelna hijerarhija, paralelni
6 komandni lanac. Oni su to odbili i utvrdili su krivicu gospodina
7 Blagojevića.

8 Želio bih da obavijestim Vijeće da se ja usuđujem da kažem da
9 gospodin Beara ne može da drži svijeću gospodinu Blagojeviću. Dokazi će
10 pokazati da je gospodin Beara bio obični štabni oficir u jednoj jedinici
11 bezbjednosti, da on nije počinio, učestvovao, niti na bilo koji način
12 izvršio bio koji zločin kojim se tereti. Mi smo malo govorili o integritetu
13 i ja ću pustiti jednu traku, uz dozvolu Vijeća, ako je to moguće. To je
14 traka koja traje samo 5 minuta i ja ću govoriti o kontekstu te trake. Riječ
15 je o integritetu. Ja sam govorio svom kolegi iz Tužilaštva, kad je on rekao:
16 "Integritet nije nešto čemu se možemo smijati". I ja ne želim da se neko
17 smije na moj račun kada je riječ o integritetu. To je prvi dio te trake.
18 Mislim da i Vijeće to zna. Međutim, drugi dio te trake je iz septembra,
19 završna riječ u *Blagojeviću* i ja ću zamoliti Vijeće da konkretno pažljivo
20 sluša komentare Tužilaštva juče - hoću reći u predmetu *Blagojević* - i danas.
21 To je traka od 4 minute i ja bih želio da je pustim, konkretno u svijetlu
22 prigovora koji smo čuli prije par trenutaka.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Molim tehničare iz tehničke kabine da puste traku.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine McCloskey.

3 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo je prilično novi pristup i ja
4 ulažem prigovor na to. Mislim da ideja u mojim komentarima u nekom ranijem
5 suđenju može da bude relevantna, da mogu biti relevantni u odnosu na moju
6 uvodnu riječ. Ja mislim da to nije tako. Nisam bio u mogućnosti o tome mnogo
7 da razmišljam, ali mislim da mi treba da budemo u mogućnosti da govorimo
8 ovdje slobodno i da ne razmišljamo o tome da će se naši komentari kasnije
9 puštati na ekranu. Ja nemam ništa protiv i može da se pusti cijela moja
10 završna riječ u predmetu Blagojević, ali ja ne vidim relevantnost u tome.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, ja ne bih dozvolio činjenicu da
12 ćemo vidjeti prvi dio koji se odnosi na Vašu izjavu, da se distribuira na
13 toliki način. Ne bih se previše brinuo oko toga. Ali, s druge strane, mislim
14 da je svrha cijelog ovog poduhvata da se ovo stavi u protivriječan položaj u
15 odnosu na ono što ste Vi rekli u Vašoj uvodnoj riječi, da se stavi, dakle, u
16 kontrast jedno s drugim, ako sam ja dobro shvatio gospodina Ostojića. Dakle,
17 ono što je bio stav Tužilaštva u predmetu *Blagojević* i što je stav danas.

18 Dajte da to pogledamo, a ako to nije primjereno, onda ćemo to
19 zaustaviti i donijeti odluku u vezi s tim. Ali dajte prvo da to poslušamo i
20 da vidimo.

21 Da, gospodine McCloskey?

22 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Shvatam. Ali kada
23 je riječ o raspravi, o stavu Tužilaštva i onome što je Vijeće uradilo u
24 predmetu *Blagojević*, mi smo vrlo ponosni na ono što smo uradili, znamo da je

25

26

27

28

29

30

1 odluka Vijeća pažljivo odmjerena i mi smo koristili pravo na način na koji
2 smo smatrali da nam je dozvoljeno da ga koristimo i presuđene činjenice smo
3 unijeli u materijal i skrenuli Vam pažnju na to. Međutim, mnogi zaključci,
4 pravni zaključci i teorije Vijeća nisu nešto što bi nam pravo dozvolilo da
5 iznesemo sada, jer bi to bilo na štetu, izuzetno na štetu, mnogih optuženih.
6 Međutim, ako ovo sada želimo da iznesemo i ako to postane relevantno, onda
7 ćemo takođe mi iznijeti naše argumente u ovom predmetu ponovo na toj osnovi.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Dajte da vidimo prvo ta dva
9 video-snimka, šta god da je to. A ako je potrebno da Vam damo riječ poslije
10 toga, gospodine McCloskey, mi ćemo Vam ga dati. Izvolite, gospodine Ostojić.

11 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Molim tehničku kabinu da pusti traku.
12 Da li je neko u tehničkoj kabini?

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Imamo razloga da vjerujemo da jeste.

14 [Gleda se video-snimak]

15 "SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] ... I ako bude bilo razloga da
16 budemo striktni sa Tužilaštvom, onda ćemo to i učiniti.

17 Gospodine McCloskey, da li imate komentara?"

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojić?

19 [Gleda se video-snimak]

20 "G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ako je riječ o izjavi u vezi sa
21 mojim integritetom, ne, ne želim nikakve šale u vezi s tim."

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojić, ponovio sam ono
2 što je rečeno.

3 Da li želite da vidite više?

4 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Drugi dio se sad emituje. Molim da
5 počnemo iz početka.

6 [Gleda se video-snimak]

7 "...kažem treći čovjek, Mladić, Krstić, Blagojević. To je tako bilo.
8 Dva generala i jedan pukovnik. To su komandanti. To su ključni ljudi. Imamo
9 Bearu, imamo Popovića, imamo Nikolića, imamo Dragu Nikolića. To su štabni
10 oficiri. Razlog zašto se terete za genocid je zato što se štabni oficiri u
11 službi bezbjednosti biraju da budu u službi bezbjednosti. To je prljav posao
12 i to... Ako se biraju da budu u toj službi bezbjednosti, onda postoji
13 konkretna specifična namjera koja vas slijedi u obavljanju tog posla. Ali to
14 su štabni oficiri. Pukovnik Beara ne može da drži svijeću pukovniku
15 Blagojeviću. Pukovnik Beara - i mi smo to vrlo jasno rekli - jer mi ne
16 želimo da sugerišemo da je Dragan Nikolić komandant ovdje, jer postoji
17 velika razlika. Štabni oficir je prazna posuda i on ima samo onu moć koju mu
18 daje njegov komandant. Beara nije ništa drugo već prazna posuda u kojem
19 Mladić govori šta treba da se radi. On nema pravo da komanduje jedinicama.
20 One nema nikakve jedinice. Ista stvar i sa Popovićem.

21 Oni su - ne znam kako da vam to prenesem, ali u vojnom kontekstu, oni
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 čak i ne obavljaju iste funkcije koje obavljaju komandanti. Oni nemaju moć,
2 nemaju ovlaštenja i vi ćete to vidjeti. Ako budemo imali vremena, ja ću vam
3 ukazati na neke od primjera. Morate to da shvatite, da su komandanti oni
4 koji povlače poteze. Oni su ti koji mogu da naprave razliku. Oni su oni koji
5 imaju ljude, posebno u brigadama. Pripadnici Glavnog štaba u zaštitnom puku,
6 koji je dodijeljen da zaštiti Han Pijesak ili u diverzantskom odredu koji
7 ulazi unutra. Oni nemaju mnogo vojnika. To su male jedinice vojne policije:
8 5. inženjerska ili par drugih jedinca koje su ovdje uključene. Glavne su
9 brigade. Tu je oko 2.000 ljudi koji su naoružani. Komandant brigade zna šta
10 treba da radi. To je njihova logistička baza.

11 Komandanti brigada su glavni akteri ovdje, a on je pukovnik. Ja ne
12 mogu dovoljno da naglasim ovaj princip, koliko su važni komandanti brigada.
13 Komandanti brigada su oni koji ginu u rovovima. I ako je Blagojević onaj
14 koji je tamo da ih štiti, onda je on taj koji treba da, u pozitivnom smislu,
15 bude prisutan, ali Krstić i Mladić su oni koji donose odluke. Dakle,
16 komandant je onaj koji mora da preuzme krivicu za svoje ljude ako stvari
17 krenu pogrešnim putem, ako se učine zločini. I stvari se ne mogu prebaciti
18 tako što se zlo prebacuje na štabne oficire."

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.
2 Nekoliko stvari bismo želeli da skrenemo pažnju u našoj uvodnoj reči,
3 a u vezi reči koje smo čuli u poslednja dva dana, kao i u drugim predmetima.
4 Naravno, ima i drugih stvari, ali ne bismo želeli da gubimo vreme tako što
5 ćemo sada to sve navoditi. Ali mislim da je važno da kada smo u ponedeljak i
6 pre toga govorili o integritetu i kada smo govorili o tome da Sudu treba
7 predočiti izvesne stvari, mi se držimo toga i mi i dalje kažemo Veću: da,
8 uvređeni smo ukoliko neko osporava naš kredibilitet, integritet i
9 reputaciju, ali, po mom mišljenju, moramo da nastojimo i da održimo taj nivo
10 poverenja.

11 Ja obećavam Sudu, dakle, da kada kažem u svojoj uvodnoj reči nešto u
12 vezi gospodina Beare, mi ćemo zaista predočiti dokaze u vezi tog incidenta
13 iz 1992. godine, iz septembra. Dovešćemo sudiju i tužioca iz tog predmeta,
14 kao i objašnjenje događaja iz septembra te godine. A mislim da isti standard
15 treba da važi i za tužioca, jer Tužilaštvo ima breme dokazivanja. A njihova
16 teza ne bi smela da se svakodnevno menja od svedoka do svedoka. Naš klijent,
17 gospodin Beara, ima pravo na suđenje na temelju merituma njegovog predmeta,
18 ne zbog toga što je njegov predmet spojen sa drugim predmetima. I tužilac ne
19 može da kaže da neko drugi treba da snosi krivicu za to, a onda sad u
20 sudnici kaže: "Pa ne, to treba da bude neko drugi."

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 On lično - a mislimo da će dokazi pokazati - ne mogu da se krive zli štabni
2 oficiri. Mi smatramo da ne možete kriviti štabne oficire jer nema dokaza da
3 se oni okrive i da im se pripiše krivica.

4 Isto tako, tužilac je rekao da su naređenja mogla da idu na dole. Ni
5 u jednom krivičnom pravosuđu, ni u jednoj vojsci nije moguće da se neko dole
6 ovlasti da samo na mig da prenosi naređenja. Tužilac je pre par godina
7 takođe rekao da je Mladić dao naređenje gospodinu Beari. Gde je dokaz za to?
8 Gde smo mi to videli juče? Da li je on to predočio u registratoru dokaza o
9 gospodinu Beari? Ne, nije. Verujte mi na tome. Nema dokaza da je Mladić
10 gospodinu Beari dao naređenja da ubije ili prebaci bilo kog od Muslimana iz
11 Srebrenice 1995. godine. Njihov najbolji svedok koji će doći ovde ima nešto
12 drugačiju verziju i to u zavisnosti od dana kada svedoči. A u vezi toga ko
13 je gospodinu Beari dao izvesna uputstva, nadamo se da ćete tog svedoka kada
14 dođe - premda gospodin McCloskey za neke od svojih vlastitih svedoka kaže da
15 su očiti lažovi - ja se nadam da ćete verovati da svedočenje tog svedoka
16 nema toliki kredibilitet i da mu se ne može verovati. No, o tome ćemo
17 kasnije govoriti.

18 Da li je već suđeno i testirano /prevod engleskog transkripta:
19 "iskušano i testirano"/? Ja smatram da jeste. Tužilac može lako da kaže:
20 "Šta god da je Odbrana rekla u tim predmetima može biti tačno, ali mi imamo
21 dovoljno dokaza iz predmeta *Blagojević*." Oni su izabrali da se ne pozivaju
22 na te dokaze, naročito kada govore o specifičnoj nameri u vezi štabnih
23 oficira u jedinici obezbeđenja. Oni kažu da je to bio sastavni deo njihovog
24 posla.

25 Gospodin Beara je bio štabni oficir i gospodin Beara je radio kao
26
27
28
29
30

1 oficir za bezbednost u jednoj jedinici za bezbednost tokom 10 godina, u
2 najmanju ruku, pre događaja iz Srebrenice.

3 Da li ga je pratio 1985. godine da vidi šta je bilo? Ne stoji ta
4 teza. Jedino što se može shvatiti, a to je da je tužilac rekao da ne može, a
5 to je zato što ne postoji nešto kao kolektivna krivica.

6 Tako da, po našem mišljenju, ako pogledate dokaze konkretno za
7 gospodina Bearu, pogledajte šta su uradili. Oni su radili na ovom predmetu
8 tokom skoro 10 godina, pregledali su sve činjenice, dokumente, presretnute
9 razgovore, svedoke. A pre dve godine su rekli pred ovim Sudom, ne Vama lično
10 sudijama, ali pred ovim Sudom, da to proizilazi, ta specifična namera je
11 sledila, proizilazila. Mi smatramo da ne i dokazi će to pokazati. I smatramo
12 da oni ne mogu predočiti dokaze jer nije bilo specifične namere kad je reč o
13 gospodinu Beari, u bilo kom trenutku kad je reč o celokupnoj tragediji,
14 pokoljima koji su se odigrali u Srebrenici 1995. godine. Suđeno i testirano
15 /prevod engleskog transkripta: "iskušano i testirano"/.

16 Čut ćemo od brojnih svedoka koji su svedočili, koji su unakrsno
17 ispitivani, koji su dodatno ispitivani, koji su dali više izjava - sve to je
18 već bilo urađeno i ja sada pokušavam samo da vam dam uvid u tezu Tužilaštva
19 protiv ovih pukih štabnih oficira.

20 Ja to osporavam, kao što očekujem da će oni osporavati mene kada se
21 kaže da je general Mladić dao naređenje, pa očekujem da dokažu da je to
22 uradio. Nije na meni da kažem Veću da on to nije uradio ili da dokažem na
23 neki način. Tako što bih ga pozvao da svedoči? Njihov je posao da kažu:

24

25

26

27

28

29

30

1 "Kada smo mi izneli taj komentar, on je bio pogrešan" ili pak "nemamo dokaz
2 da ga potvrdimo". Oni nemaju svedoka, nemaju presretnutih razgovora, nema
3 dokumenata koji bi ukazali da se može tako nešto zaključiti, a još manje da
4 bi se moglo ustvrditi da je general Mladić dao bilo kakvo naređenje
5 gospodinu Beari, a konkretno naređenje da ubije ili učini pokolj. Takvog
6 naređenja nema.

7 On kaže da gospodin Beara nije mogo da drži sveću pukovniku
8 Blagojeviću. To su njegove reči. Premda sam ih koristio pre nego što smo
9 poslušali video-snimak, to su njegove reči. To bi trebalo da važi ukoliko je
10 Tužilaštvo časno. Treba da stoji tokom celog postupka, a ne da se samo bira
11 jedan optuženi, već bi trebalo da se pri tome stoji tokom celokupnog
12 procesa.

13 To je ono što je integritet. To je ono što je, po mom mišljenju,
14 karakter. I nadamo se da ćemo pokazati u vezi svih ovih postupaka.

15 Mi, nažalost, nismo mogli da Veću ranije ovo predočimo, jer je ovo
16 duže suđenje i mi znamo da će Veće biti objektivno i da će sačekati da
17 sasluša sve dokaze i iskaze pre nego što donese odluku. No, možda će biti
18 teško kada neko vrši pritisak sa jednom teorijom koja, po našem mišljenju,
19 nije primerena, nije potvrđena u pravu i onda se očekuje od nas da dođemo da
20 to osporimo, poreknemo. Tako da smo mi izabrali da u ovom trenutku održimo
21 uvodnu reč kako ne bismo dopustili da prođe godinu dana, pa da se onda
22 vratimo na ova konkretna pitanja pred Većem. Po našem mišljenju, mi ćemo,
23 nadamo se, ne samo protivurečiti tim dokazima, već ih osporiti. Dakle,
24 dokazima koji idu na teret gospodinu Beari.

25

26

27

28

29

30

1 Sada bih želeo, časni Sude, da se osvrnem na nešto što je gospođa
2 tužilac pomenula u ponedjeljak, i to sa pravom. Odnosno ne - povlačim. U
3 pravu je, ali je rekla je to 14. jula ove godine. Ne znam da li je to
4 zabeleženo u transkriptu, ali ja sam to čuo. Ne znam da li je potrebno da
5 sada proveravamo šta piše u transkriptu, ali kada smo uložili prigovor na to
6 da ona dâ izjavu u okviru uvodne reči, ona je ustala i rekla: "Činjenice su
7 samo činjenice."

8 To je velika fraza: činjenica je samo činjenica.

9 Ja sam saslušao njenu uvodnu reč u ponedjeljak. Čuo sam zaključak koji
10 je iznela. Ona je zaključila da je tamo počinjen genocid, zaključila je ko
11 je prevashodno bio odgovoran po njenom mišljenju. Tužilac je izvela olako
12 zaključke, po našem mišljenju. To nisu činjenice. To su zaključci. Časni
13 Sude, vi ćete izvesti zaključke tek nakon što vam mi predočimo potrebne
14 činjenice, kako biste bili u potpunosti upoznati i to je naš posao i ja vam
15 obećavam da ćemo predočiti činjenice koje, po našem mišljenju, će osloboditi
16 krivice gospodina Bearu.

17 Koje su to činjenice, puke činjenice? Mi smo se dotakli svega
18 nekolicine njih juče kasno popodne. Ako pogledate te činjenice na
19 odgovarajući, primeren i objektivan i iskren način, zaključićete da gospodin
20 Beara nije kriv. Neke od tih činjenica se ne osporavaju. Neke se možda ne
21 osporavaju. A ipak, druge da. Koje su to činjenice? Ne samo da je bio štabni
22 oficir, već, po rečima Tužilaštva, puki štabni oficir. To je ključna
23 činjenica.

24 Da gospodin Beara nije imao vojnog osoblja kojem je bio nadređen, nad
25 kojim je komandovao. To je takođe činjenica koja se ne može osporavati ili
26 protiv kojih se mogu izneti kontradiktorni argumenti.

27

28

29

30

1 Da Ljubiša Beara nije bio član "užeg kruga". Mislim da je to ono što
2 je tužilac naveo u pretpretresnom podnesku i ukoliko želite, mogu da vas
3 uputim na konkretnu stranicu. Uveren sam da je to tako formulisano.

4 Značajno je to kada se kaže da gospodin Beara nije bio član užeg
5 kruga jer Tužilaštvo tvrdi da je bilo učesnika u tom užem krugu. Gospodin
6 Beara nije bio član tog užeg kruga i oni time jasno kažu da on nije bio, jer
7 su to naveli u svom pretpretresnom podnesku.

8 Juče smo govorili o unapređenju gospodina Beare. To nije samo
9 unapređenje sa čina pukovnika - odnosno pre toga kada je bio pomorski
10 kapetan na borbenom brodu, pre 1985. godine - već zapravo on nikada nije
11 dobio odlikovanje, nikada nije dobio medalje. To je relevantno. To je
12 relevantno za tezu Odbrane i za činjenice u ovom predmetu koje jasno
13 pokazuju da je on bio udaljen, da je bio izolovan - da tako kažem - tokom
14 događaja u Srebrenici 1995.

15 Gospodin Beara nije imao ovlašćenje da komanduje ili da nalaže
16 podređenim vojnim jedinicama ili osoblju. Gospodin Beara nije imao moć da
17 rukovodi i komanduje vojnom osoblju koje je bilo podređeno.

18 Još jedna ključna činjenica: Videli smo fotografije, uveren sam da
19 ćemo videti i video-snimke. Da li je gospodin Beara učestvovao u onome što
20 je, kako Tužilaštvo tvrdi, što su bili važni relevantni sastanci? Dokazi će
21 jasno, objektivno, pokazati da nije sudelovao ni na jednom relevantnom ili
22 važnom sastanku. Oni nije bio prisutan, niti je bio pozvan na bilo kakav od

23
24
25
26
27
28
29
30

1 takvih važnih sastanaka.

2 Možda se pitate, premda možda znate, koji su to neki o tih sastanaka.
3 Tužilac je o tome delimično juče govorio. Sastanak u hotelu Fontani, od 11.
4 i 12. jula 1995. godine. To su činjenice. I sada kada pogledamo te video-
5 snimke, kad je reč o gospodinu Beari, on nije bio prisutan, on nije
6 učestvovao, nikada nije pozvan i nema dokaza koji bi sugerisali da je on bio
7 upoznat sa sadržajem sastanaka koji su održani. Tri sastanka, ne jedan.

8 Tužilac je takođe govorio i o sastanku neposredno pre trećeg sastanka
9 u hotelu Fontana, koji je održan u hotelu Fontana sa jednom osobom koja nije
10 bila iz Ujedinjenih nacija i jednim Holanđaninom. To je bilo ujutro 12. jula
11 1995. godine. Gospodin Beara nije bio pozvan, nije sudelovao, i nema dokaza
12 da je on bio informisan o sadržaju tog sastanka.

13 Gospodin Beara, činjenica da nije prisustvovao tim sastancima, po
14 našem mišljenju, potvrđuje da on nije imao saznanja u vezi navodnih zločina
15 koji su se odigrali u Srebrenici 1995. godine.

16 To što on nije učestvovao, što nije prisustvovao, potvrđuje ne samo
17 da nije imao saznanja o zločinima, već i da nije imao saznanja o bilo kakvom
18 navodnom planu koji su drugi sproveli, ukoliko je takav plan uopšte i
19 postojao. Tužilac u svom pretpretresnom podnesku i u optužnici kaže da je
20 plan nešto što je bila meta u kretanju. Kaže da se s time počelo već 1992.
21 godine, a onda se dalje razvijao. Manifestacija tog navodnog plana, a ja
22 tvrdim da nije bilo takvog plana. Nije na meni da to dokazujem, ali ja kažem
23 da nije bio takvog plana, kako kaže tužilac, da se počini genocid i da to
24
25
26
27
28
29
30

1 niko imao u VRS-u - niko nije imao takav plan, a svakako nije bilo plana o
2 kojem se govorilo ili o kojem je gospodin Beara bio obavešten.

3 Mislim da je tužilac rekao da gospodin Beara je bio prazna posuda,
4 izolovan kao napušteni brod usred mora. On je to rekao pre dve godine, nakon
5 osam godina istraga, saslušavanja svedoka, rada, a mislim da će nam gospodin
6 Ruez - sledeće nedelje ili kad već bude svedočio - reći da su, po njegovom
7 mišljenju, dvoje ljudi koji najbolje poznaju predmet *Srebrenica*. To je,
8 naravno, gospodin sam Ruez i njegov nadređeni gospodin McCloskey. Dakle,
9 nakon osam godina i nakon još dve dodatne godine radeći na ovom predmetu,
10 gospodin McCloskey ponovo kaže za njega da je prazna posuda. Prazna posuda
11 zato što je bio puki štabni oficir, zato što nije sudelovao na bilo kom
12 sastanku. Pa mi se slažemo sa time. Jedino sa čime se u ovom trenutku ne
13 slažemo je da su oni došli sa tom nejasnom idejom da je general Mladić davao
14 naređenja. Nema dokaza koji to pokazuju.

15 Gospodin Beara nikada nije imao ovlašćenja, niti izričito, niti
16 implicitno, nikada mu nijedan komandant nije dao takvo ovlašćenje. Nikada
17 nije imao odgovornost da se bavi pitanjem muslimanskih zatvorenika koji su
18 zarobljeni nakon pada srebreničke enklave. Gospodin Beara nije imao moć niti
19 ovlašćenje da organizuje, olakšava, da koordiniše, niti na bilo koji način
20 prevozi bilo kog od bosanskih Muslimana nakon pada srebreničke enklave.

21 Gospodin Beara takođe nije imao moć, niti ovlašćenje, da nadgleda
22 zarobljavanje bilo kog od zarobljenih bosanskih Muslimana nakon pada
23 srebreničke enklave.

24
25
26
27
28
29
30

1 Značajno je i to da nam tužitelj kaže da je gospodin prazna posuda.
2 Bitno je i kad nam tužitelj kaže da gospodin Beara nije niti do koljena
3 gospodinu Blagojeviću. To je bitno kad pogledamo dokazni materijal i svaki
4 pojedini dokument i sagledamo na koji način se to uklapa u korist ili na
5 štetu gospodina Beare. Ja sugeriram da dokumenti u kojima se on ne spominje,
6 u kojima se ne pojavljuje, posve jasno i jednostavno oslobađaju gospodina
7 Bearu svake krivnje, jer on nije u tome sudjelovao, nije bio prisutan i ne
8 postoje dokazi - kao što je tužitelj i rekao prije otprilike jedan dan -
9 koji bi ga s tim povezivali.

10 Oni smatraju da se u poglavlju 3 nalaze dokazi te veze. On tvrdi da
11 ima nekoliko presretnutih razgovora. Mi smo se dotakli tek par njih i ja, uz
12 dužno poštovanje, pozivam Sud da te presretnute razgovore pozorno
13 pregledaju. On govori o presretnutom razgovoru u kojem se ime gospodina
14 Beara spominje u odnosu na gospodina Popovića. Gospodin Popović u svom
15 razgovoru, kao što ćete se i prisjetiti, navodno govori gospodinu Krstiću:
16 "Neće nas pustiti unutra, neće nam dati pristup." I postoji samo jedno
17 razumno objašnjenje. Dakle, ne postoji samo jedno razumno objašnjenje tog
18 razgovora - ima ih više. I prema jurisprudenciji, jasno je da se logički
19 zaključak mora izvoditi u korist optuženog i da je onda to taj razumno
20 tumačenje koje mi moramo uzeti u obzir. Ja vama tvrdim da postoji konkretno
21 razumno objašnjenje za presretnute razgovore i moram ih ponovno istaknuti iz
22 dva razloga.

23 Mi se nadamo pozvati svjedoka u vezi s presretnutim razgovorima, koji
24 će konkretno objasniti mehanizme koji se odvijaju iza bilježenja takvih
25 informacija. Mislim da će i Sud otkriti da se ne bi smjelo dopustiti
26 usvajanje u spis presretnutih razgovora jer oni nemaju tu pouzdanost niti

27
28
29
30

1 kredibilitet koji im je potreban za jedan krivični postupak i mislim da ćete
2 odbaciti većinu, ako ne i sve. Ja sad znam da ja ovdje nagađam, ali mislim
3 da će nas svjedok potvrditi nedostatke u analizi presretnutih razgovora i to
4 će dokazi pokazati.

5 Dakle, potrebne su samo činjenice. Ja se moram konstantno podsjećati
6 na to jer je to i gospođa tužiteljica istakla, premda mi pravnici ponekad
7 posegnemo i za nekom drugom teorijom. No, činjenica je u tome da ćemo imati
8 više svjedoka koji će svjedočiti na način, kako već časni Sud i zna. Ja sam
9 pokušao kategorizirati te svjedoke u neke grupe, podgrupe.

10 Jedna kategorija koju će možda biti lakše slijediti su grupa svjedoka
11 koji se nazivaju insajderima. Dakle, to su svjedoci, mislim da i tužitelj ih
12 tako naziva - "insajderima". Znači, upućeni svjedoci. Mislim da postoje
13 dvije podgrupe. Prva podgrupa su svjedoci za koje mislim...

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da ste upravo isključili
15 mikrofona.

16 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Pa, čini se da samo lagan pokret već
17 gasi mikrofona.

18 Dakle, prva podgrupa svjedoka zvanih insajderima su oni svjedoci koji
19 smatraju da cilj opravdava sredstvo. U suštini, njihov je zadatak taj da
20 rade prema tome da stvaraju, kreiraju, dokaze kako bi došli do tog ishoda.
21 Međutim, cilj ne opravdava sredstva, premda postoje svjedoci koji će
22 nastojati vam dati do znanja da je to, ustvari ono što oni iznose, istinito.

23 Tko su ti svjedoci? Dat ću vam kratak primjer. Ima ih mnogo, ali
24 nemam vremena pa ću samo istaknuti neke. Jedan od njih je gospodin Ruez.

25

26

27

28

29

30

1 Gospodin Ruez kaže da je bio jedan od prvih istražitelja koji je išao u
2 Srebrenicu i tamo je radio osam godina. Gospodin Ruez nikada nije pokušao
3 doći do onoga što mi smatramo da su ključne informacije - iz grane
4 bezbjednosti. Ključne informacije kao što su, na primjer, dnevne bilješke
5 gospodina Beare, koje su trebale biti u potpunosti analizirane, kako bi se
6 utvrdilo koje je to bilo njegovo sudjelovanje, ako ga je uopće bilo. Nešto
7 što je gospođa tužiteljica u svojoj uvodnoj riječi samo iznijela kao već
8 gotov zaključak. Gospodin Ruez nije vještak, kao što ćete i sami vidjeti.
9 Njegova istraga nije ništa više od jednostranog pogleda i to jednostranog sa
10 strane Tužiteljstva, uz dužno poštovanje, s obzirom da je on ipak bio glavni
11 istražitelj za Tužiteljstvo. Njegov stav je nešto što potpuno je usmjereno
12 prema određivanju kolektivne krivnje. Mi se nadamo da će to jasno i doći do
13 izražaja.

14 Još jedan svjedok koji mi pada na pamet, a koji potpada u ovu
15 kategoriju - da cilj opravdava sredstva - je onaj koji je ranije poznat kao
16 vojni analitičar OTP-a, dakle Tužiteljstva - Richard Butler. Mislim da će
17 dokazi pokazati da je gospodin Butler otišao iz Ujedinjenih naroda i ovog
18 Suda i da sada radi za vladu koja sama zlostavlja ratne zarobljenike i
19 ignorira međunarodne zakone koji uređuju ljudska prava. Po našem mišljenju,
20 to dosta govori o osobi, o njegovoj ličnosti, o integritetu, gdje se ta ista
21 osoba jednog dana navodno zalaže i bori za ljudska prava i zaštitu ljudskih
22 prava, a zatim drugi dana odlazi raditi za vladu koja ugrožava za ista
23 prava.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, gospodine Ostojiću.
25 Ako želite suočiti gospodina Butlera sa tim Vašim stavovima, molim da to
26 učinite u njegovom prisustvu, a ne u odsustvu.

27 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Ako mogu, uz dužno poštovanje,

28
29
30

1 ja se slažem s Vama, ali ja bi želio da, recimo, dođe do situacije kada će
2 gospodin McCloskey mog klijenta... na primjer, to je i učinio prije dvije
3 godine kada je mog klijenta uvrijedio. Ja bih želio da je on to isto učinio
4 na način da mu je dao mogućnost da se odredi na to.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mi se s tim ne bavimo, ali bavimo se
6 gospodinom Butlerom.

7 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] U redu. Naš vojni stručnjak će jasno
8 pokazati sve nedostatke u dokazima gospodina Butlera, kao što je to bilo
9 učinjeno u drugom stupnju, u žalbi, u predmetu *Krstić*. To su činjenice.
10 Dakle, govorimo samo o činjenicama.

11 Druga grupa, odnosno podgrupa insajdera su svjedoci koji se koriste
12 informacijom kao robom koju prodaju ili dijele kako bi u zamjenu dobili
13 smanjenu zatvorsku kaznu, a to je naravno zato što žele umanjiti svoju
14 krivnju. Ako mogu ih imenovati, neću ih napadati.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne o kome se radi. Pod uvjetom da
16 nećemo time prekršiti niti jednu zaštitnu mjeru koja je izrečena, možda od
17 nekog drugog Raspravnog vijeća, ja ću Vam dopustiti da nastavite, ali ne
18 znam na koga ćete se pozivati pa stoga nisam niti u mogućnosti da kažem jesu
19 li zaštićeni u drugim postupcima.

20 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Pa, u pravu ste. Mislim da se radi o
21 svjedocima koji su poznati i koji su otvoreno svjedočili. To su svjedoci
22 koji se koriste informacijama kao robom zbog (redigovano)
23 (redigovano) Momira Nikolića i, po našem mišljenju, ima ih još mnogo. Ti su
24 svjedoci bezobzirni i, po našem mišljenju, njima istina ne predstavlja
25 apsolutno ništa.

26 U ime gospodina Beare, u ime našeg tima Obrane, mi smatramo da istini
27
28
29
30

1 nije mjesto na tržnici i da se ona ne može niti dijeliti, niti mijenjati,
2 niti izmišljati. Istina bi, onakva kakva je bila jučer, trebala ostati istom
3 i danas. Naš integritet i naše same ličnosti se time mogu ugroziti.

4 Tužitelj je jučer ili prekjučer - mislim da je to bilo u ponedjeljak
5 - rekao da je jedan od njihovih svjedoka pravi lažljivac, ali da postoji
6 jedan dio iskaza kojem trebamo vjerovati, koji trebamo iskoristiti. Ja uopće
7 ne razumijem takav koncept. Iskreno govoreći, ne razumijem neke od tih
8 svjedoka koje ćete saslušati. Ako oni doista jesu pravi lažljivci, onda
9 njihov iskaz treba u cjelini odbaciti. Ne možemo sad birati, prebirati, po
10 nečijem iskazu, kao što tužitelj želi činiti kako bi ispunio svoj teret
11 dokazivanja. Ako je taj svjedok doista pravi lažljivac, kao što je sam
12 tužitelj rekao da jest, onda ga trebate optužiti ta krivokletstvo. Ne
13 smijete vlastiti kredibilitet dokidati na način da ćete takvog svjedoka
14 pozivati.

15 To su svjedoci koje ja nazivam prodavačima robe, informacija. Oni ne
16 samo da lažu, već i bivaju krivokletnicima, manipuliraju iskaze, nude
17 drugima da potkrijepe njihove laži sa još dodatnim lažima, i vidjet ćete
18 upravo od tih svjedoka, neke od kojih sam spomenuo, da će oni, ne samo
19 tražiti od drugih da potkrijepe njihove laži, već je čak i pribaviti
20 dokumente i informacije - koji će dakako biti lažni - kako bi potkrijepili
21 svoje laži.

22 Ja, uz dužno poštovanje, smatram da treba u potpunosti provjetriti
23 njihove iskaze. A to nije moguće, osim ako sve bilješke, sve trake, svi
24 transkripti - kako razgovora u zatvoru, tako i onih sa Tužiteljstvom u
25 njihovom uredu - da se svi ti dokumenti moraju dati Obrani i časnom Sudu,

26

27

28

29

30

1 kako bismo imali sliku u cjelini. Svako pismo koje je bilo koji od tih
2 svjedoka dobio od Tužiteljstva moramo dobiti i mi, kako bismo vidjeli da li
3 se u tim pismima možda njih poziva da svjedoče ili na neki način se daju
4 naznake da bi trebali svjedočiti protiv nekog od optuženih. Dakako, mi
5 mislimo da ako nam vi u tom pogledu pružite pomoć, mi ćemo vama pružiti
6 pomoć zauzvrat. Recimo, jedan od svjedoka odmah mi pada na pamet. To je
7 gospodin Deronjić, koji je sam priznao.

8 [Sudije vijećaju]

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ispričavam se na ovom prekidu,
10 gospodine Ostojiću, ali morali smo o nečemu se posavjetovati. Željeli ste
11 nešto reći o gospodinu Deronjiću.

12 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Da. On je potpisao sporazum o krivici,
13 gdje je priznao za zločine koji se tiču Srebrenice, ali ne 1995. godine. I
14 priznao je krivicu, dakle, u vezi sa zločinima u Srebrenici tri godine
15 ranije, 1992.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, bio sam u tom predmetu, da.
17 Usuglašene činjenice koje se nalaze u sporazumu o krivici doista ne tiču se
18 1995., već maja 1992. - 8., 9., 10. i 12. maja - i na događaje koji su
19 prethodili zauzimanju Srebrenice u aprilu i nakon toga, ali ne još dalje u
20 vremenu nakon toga.

21 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude, i ja se slažem s
22 time. To sam i rekao. Ne odnosi se na 1995. Dakle, njegovo priznanje krivice
23 je nešto što nas muči. A muči i svjedoke koje mi smatramo svjedocima, koji
24 daju informacije kao robu. Taj, na primjer, svjedok... ako je iko imao

25

26

27

28

29

30

1 ovlaštenja i moć da kontrolira ili mijenja situaciju u Srebrenici 1995., po
2 našem mišljenju, dokazi će pokazati da je to bio gospodin Deronjić.
3 On je dobio pismeno, izričito, naređenje i uputstvo od gospodina Karadžića,
4 u kojem mu se kaže da je on zadužen za civile i vojsku i za zaštitu civila u
5 Srebrenici. Tužitelj je odlučio da neće teretiti nekoga u Srebrenici, i to
6 nisu ni učinili, već ga zovu kao svjedoka.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Časni Sude, to je krivo prikazivanje
8 činjenica. Gospodin Deronjić nije bio optužen /prevod engleskog transkripta:
9 "zadužen za"/ u odnosu na vojsku.

10 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Pa ako mogu odgovoriti na to.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, možete nešto reći o tome, ali ja
12 znam kakve su činjenice.

13 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ja sam mislio da su smjernice takve da
14 se ne može iznositi prigovor tokom nečije uvodne riječi. Ja to nisam ni
15 činio tokom uvodne riječi gospodina McCloskeya, a imao bih mnogo toga čemu
16 bih ja mogao prigovoriti, što je on rekao u svojoj uvodnoj riječi. Ali ja
17 smatram da se tu radi o mom integritetu. Ja ću donijeti pred Sud dokument i
18 želim biti odgovoran pred Sudom, ali smatram da i on to mora biti. Postoje
19 dokazi.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Nastavite. Sa Deronjićem
21 ćemo se baviti kada za to dođe vrijeme, ali imajte na umu da je on priznao
22 krivicu u odnosu na napad na Glogovu, i samo u odnosu na to.

23 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Da, i ja se sjećam toga, ali mislim da
24 ako Sud pogleda na njegovo učešće u odnosu na učešće gospodina Beare u
25 1995., odnosno neučešće gospodina Beare, prisustvo na sastancima 1995. i
26 činjenici da gospodin Beara sastancima nije prisustvovao 1995., mislim da
27 slika postaje mnogo jasnija.

28 Postoji još jedna kategorija svjedoka za koje smatram da ćemo, tokom
29
30

1 sudskog postupka, vidjeti da se radi o prokazivačima. Prokazivači su ustvari
2 ljudi ili svjedoci koji prokazuju druge, odnosno koji će uperiti prst
3 krivnje u druge. I, čitajući njihove iskaze, čitajući transkripte iz drugih
4 predmeta, možete vidjeti da oni, u suštini, prenose odgovornost koja je
5 stavljena na njih, na druge i prenose i krajnju krivicu koja je očigledno
6 njihova. I, na kraju krajeva, kaznenu odgovornost koja je vezana, kako uz
7 njihov položaj, tako uz njihovo učešće, prisustvovanje, tokom zločina i
8 upletenost u zločine u Srebrenici 1995.

9 Ti prokazivači su vjerojatno isti kao i oni koji prodaju informacije
10 i prodaju ono što nazivaju činjenicama, kao robu. Slično je i onome o čemu
11 smo već govorili, a to je odsutnost učešća i prisustva na sastanku u hotelu
12 Fontani. Ako pažljivo slušate te dokaze, vidjet ćete da svjedoci imaju
13 različita mišljenja o tome kako su se stvari odvijale, osobito gospodin
14 Nikolić koji je navodno već 12. jula čuo ili vidio generala Mladića koji je
15 gestom pokazao da se sve Muslimane treba ubiti. I ako to zatim usporedite sa
16 još jednim svjedokom koji prokazuje, koji je uperio prst krivice na druge
17 optužene - kao, na primjer, gospodin Bearu - on kaže da je došao tajno, da
18 je bio te noći u pijanom stanju i da mu je on rekao da ima navodno neka
19 naređenja odozgo. Ti svjedoci, ti prokazivači, su nešto što ćemo mi
20 analizirati. Pogledat ćemo njihovo učešće, njihovu krajnju odgovornost i
21 zatim vidjeti koliko su oni pouzdani kada napadaju druge i njima pripisuju

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 odgovornost i to u sklopu mreže Tužiteljstva koji oni ispredaju, a to je
2 mreža kolektivne krivice.

3 Ti pokazivači će vrlo brzo implicirati druge i to samo zato da bi
4 prikrili vlastitu kaznenu odgovornost.

5 Radi se o tome da gospodin Beara nije niti od kojeg komandanta, ni u
6 kojem trenutku dobio bilo kakvo ovlaštenje, bilo kakvu moć; da je bio na
7 udaljenosti od aktivnosti na frontu koje su se nažalost desile u Srebrenici
8 1995. Dokazi će pokazati - i to kako naši svjedoci, tako i svjedoci
9 Tužiteljstva - da gospodin Beara ni u kom trenutku nije bilo uključen i nije
10 imao saznanja o navodnom planu, o njegovoj provedbi, niti o zločinima koji
11 su se desili. Nije bio promoviran, nije bio u užem krugu, nije bio prisutan
12 niti /na/ jednom od relevantnih sastanaka, nije imao niti komandne, niti
13 rukovodeće ovlasti - nikakvu moć. Nije primao nikakve smjernice niti
14 uputstva, niti bilo kakve komunikacije, dakle dopise koje bi mu takve
15 ovlasti davale.

16 Dokazi će pokazati da se radi o tome da je gospodin Beara bio
17 bespomoćan. Dokazi će pokazati da je bio jednako bespomoćan kao i Nizozemci
18 koji su bili pripadnici UN-a koji su bili prisutni tome, koji su bili tamo,
19 koji su vidjeli što se desilo, ali nisu mogli i nisu ništa učinili da bi
20 spriječili, zaustavili ili odvratili ljude od počinjenja daljnjih groznih
21 zločina.

22 U nekoliko članaka sam čuo da se koristio taj termin "prazna posuda"
23 kad se govorilo o ljudima kao što su, na primjer, pripadnici Nizozemskog
24 bataljona UN-a, općenito osoblja nizozemskog u UN-u koji su bili tamo, ali
25 nisu bili u mogućnosti učiniti ništa da spriječe takav zločin. Mislimo da je
26 gospodin Beara bio jednako tako bespomoćan.

27
28
29
30

1 S obzirom na njegovom obrazovanje, na njegov odgoj, na njegovu radno
2 iskustvo, njegove sukobe sa Srbima i srpskim političkim aspektom 1992.,
3 1993. i ono što se desilo u augustu 1995., konkretno 16. augusta 1995. - mi
4 ćemo iznijeti dokaze u vezi s tim, ja sad samo to rezimiram - s obzirom na
5 sve te činjenice, zatim nedostatak dokumentacije, presretnutih razgovora,
6 svjedoka, vjerodostojnih svjedoka, poštenih svjedoka, svjedoka koji nemaju
7 šta da prodaju, koji nemaju šta da dobiju u tome, onda nije čudo zašto je
8 gospodin Beara bio bespomoćan, bez vlasti, bez ovlaštenja. Po našem
9 mišljenju, a dokazi će pokazati, gospodin Beara nije kriv.

10 Pokušao sam da naznačim neke stvari ali, kao što sam rekao, mi ćemo
11 pozvati vojnog vještaka. Ali htio sam da pokažem šta znači ne biti ravan
12 nekome, ne biti nekome do koljena - u ovom slučaju gospodinu Blagojeviću.
13 Znam da moje vrijeme ističe. Želim da se pridržavam našeg sporazuma i hvala
14 vam što ste me slušali, ali želio sam da pokažem šta znači "prazna posuda".
15 To su njihove riječi, ne naše. Želio sam da pokažem činjenicu da nema
16 dokumentacije, nema presretnutih razgovora, nema svjedoka koji bi se
17 smatrali vjerodostojnim. Po našem mišljenju, njima nedostaje
18 vjerodostojnost. Oni koji pokazuju prstom na druge da bi prebacili krivicu i
19 mislim da ćemo to pokazati u godinu dana ili već koliko bude trajalo,
20 posebno u vezi sa dokazima u odnosu na gospodina Bearu.

21 Ja cijenim vaše strpljenje i vaše povjerenje, povjerenje koje, uz
22 puno poštovanja, ovo Vijeće daje svima i čeka da sasluša sve strane prije
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nego što donese krajnju odluku. Ja znam kakve su vaše odgovornosti i kažem -
2 prije svega zbog sebe, ne toliko zbog drugih - držite nas za našu riječ, za
3 ono što kažemo u sudnici. Isto tako držite Tužilaštvo za njihovu riječ o
4 postojanju specifične namjere koja prati čovjeka u njegovom poslu. To ne
5 postoji. Držite ga za njegovu riječ kada kaže da gospodin Beara nije bio ni
6 do koljena gospodinu Blagojeviću. Držite ga za njegova obećanja koja je dao
7 u odnosu sa svjedocima i nas u odnosu na naša obećanja u vezi sa svjedocima
8 i dokazima koje ćemo izvesti u narednih nekoliko mjeseci. U ime gospodina
9 Beare i našeg tima želim da vam se zahvalim što ste nas slušali.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Jedno pitanje, gospodine Ostojić,
11 prije nego što sjednete. Prije par minuta Vi ste pomenuli neke događaje od
12 16. augusta 1995. godine. Na koji događaj konkretno mislite? Ja mislim da
13 nam niste rekli o čemu je riječ.

14 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. To je super
15 pitanje. Želio sam da podstaknem radoznalost sviju kao kad je riječ i o
16 septembru 1992., 1993. godine. 16. augusta 1995. godine, neki dokazi
17 sugerišu, a postoji i jedan dokument koji na to ukazuje, da je gospodin
18 Beara poslat na Vrhovni vojni sud; zatraženo je da se imenuje konkretni
19 istražitelj i zamjenik tužioca da istraži određene ratne zločine u odnosu na
20 zatvorenike koji su na kraju trebali da budu prebačeni u Foču. Ja sam želio
21 da vam iznesem konkretne detalje u vezi sa ta tri sastanka, jednom sastanku
22 UN-a, mislim na kojima je bio i general Mladić koji je... bili su svjedoci
23 koji su rekli da je general Mladić naredio da se zatvorenici zarobe, vojni
24 zatvorenici koji su učestvovali u Armiji Bosne i Hercegovine, i da se

25

26

27

28

29

30

1 ispituju za ratne zločine. To je dio dokaza koje će iznijeti Tužilaštvo da
2 pokaže na aktivnost ovih ljudi koji su vodili istragu ili koji su trebali da
3 vode istragu. Međutim, pokazat će se da nema nikakvih dokaza u vezi sa
4 istragom. Mi ćemo pozvati i holandske svjedoke koji će reći Sudu upravo
5 suprotno. Oni su to vidjeli, oni su to posmatrali, oni su učestvovali u tome
6 tokom tog kritičnog perioda.

7 I mislim da je neophodno da se iznesu te kritične činjenice, da je to
8 dokument koji ni Tužilaštvo nije smjelo da ignoriše.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala lijepo, gospodine
10 Ostojić.

11 Hvala, gospodine Ostojić. A sada bi želio da dam riječ timu Odbrane
12 za gospodina Nikolića, gospodinu Bourgonu.

13 G. BOURGON: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro,
14 gospodine predsjedavajući.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Napraviti ćemo pauzu u 10.30h.

16 G. BOURGON: [simultani prevod] Ako mogu da sugerišem da napravimo
17 pauzu sad jer bih morao da tehnički se pripremim, da zamijenimo mjesta.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Svakako. U redu. Onda ćemo početi za
19 20 minuta.

20 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim.

21 ... Početak pauze u 10.08h

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ... Sjednica nastavljena u 10.35h

2 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim.

3 Izvolite sjesti.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon, koliko dugo ćete
5 govoriti?

6 G. BOURGON: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, predviđam
7 da će mi trebati dva sata, premda ću pokušati da izbacim neke dijelove svoje
8 prezentacije pošto je moj kolega koji zastupa optuženog Bearu već pokrio ta
9 područja. Možda bih predložio da radimo jedan sat, napravimo pauzu i onda ću
10 ja nastaviti sljedeći sat. U svakom slučaju, pridržavat ću se ograničenja od
11 dva sata.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nema potrebe da se ograničavamo. Na
13 kraju ovoga zasjedanja, trebat će nam 10 minuta da bismo o nečemu
14 raspravljali i to je prilično hitno, a odnosi se planiranje, odnosno
15 raspored svjedoka. Hvala vam.

16 Izvolite, gospodine Bourgon.

17 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.
18 Prije nego što počnem sa ovom uvodnom riječi, želio bih da se izvinem ovom
19 Pretresnom vijeću - prvo mojim kolegama iz Tužilaštva - u vezi s onim što
20 sam rekao u ponedjeljak kada sam uvodio podnesak u vezi sa ponovnim
21 razmatranjem kada smo bili da nismo primili materijal.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Idite odmah na Vašu uvodnu riječ.

23 G. BOURGON: [simultani prevod] Druga stvar: želim da kažem da su
24 ljudi koji rade u prevodilačkim kabinama mene upozorili da govorim prebrzo,
25 ali ću pokušati da govorim nešto sporije. Ovaj put imam malo više od pet
26 minuta.

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da će prevodioci biti
2 zahvalni što govorite engleski, a ne francuski jer moje iskustvo s Vama je
3 da govorite francuski i to jako brzo. U svakom slučaju, hvala Vam gospodine
4 Bourgon, pokušajte da govorite polako. Imajte uvijek na umu prevodioce jer
5 njihov posao je izuzetno, izuzetno, težak. Tako da mi pokušavamo da
6 saradujemo s njima što više možemo. Hvala Vam.

7 G. BOURGON: [simultani prevod] Časni Sude, gospodine predsjedavajući,
8 za mene je privilegija da stojim danas u ovoj sudnici. Kao što znate, ja sam
9 povezan sa ovim Međunarodnim sudom već mnogo, mnogo godina. Ne toliko mnogo
10 kao moj kolega iz Tužilaštva, ali prilično. I vjerujem u rad ovog
11 Međunarodnog suda. Naravno, bilo je i nastavlja da bude frustracija u radu
12 pred ovim Međunarodnim sudom i siguran sam da ćete se složiti sa mnom da
13 nije lako biti advokat Odbrane pred Međunarodnim sudom. Mislim da je to
14 uglavnom zbog prirode i objektivne težine optužbi o kojima se presuđuje na
15 Međunarodnom sudu.

16 Ali ono što mogu da kažem, bez oklijevanja, je da sam ja ponosan što
17 sam ovdje jutros. A glavni razlog zašto sam ja toliko ponosan je što
18 vjerujem u rad koji obavljam, vjerujem u nužnost tog rada i vjerujem da
19 postoji apsolutni zahtjev za rad advokata Odbrane. Suprotno opštem
20 uvjerenju, ne, niste krivi zbog toga što ste optuženi pred Međunarodnih
21 sudom. Mora biti, i jeste moguće, da se optuženi oslobodi od optužbi ako se

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 optužbe ne dokažu izvan razumne sumnje.

2 Danas je moja dužnost da uvedem dokaze Odbrane u vezi sa
3 potporučnikom Dragom Nikolićem i u tu svrhu sa mnom je jutros gospođa Jelena
4 Nikolić i Bojan Stefanović. Dobro ste čuli, gospodine predsjedavajući, rekao
5 sam "potporučnik Drago Nikolić". Nisam rekao "general", nisam rekao
6 "pukovnik", i nisam rekao "potpukovnik", "major" ili "kapetan". Ustvari,
7 nisam rekao ni "poručnik". Rekao sam "potporučnik Drago Nikolić", čovjek
8 koji je optužen za udruživanje kako bi se izvršio genocid. Ovo je značajno.

9 Kao što vjerovatno znate, ja sam proveo mnogo godina u vojsci,
10 ustvari više od 20 godina i nemam nikakve sumnje kada vam kažem jutros da
11 ima vrlo malo onoga što potporučnik može da uradi u bilo kojoj vojsci
12 svijeta, kada je riječ o donošenju odluka u vezi sa akcijama te vojske.

13 Moj cilj u prezentiranju moje uvodne riječi je da vam dam pregled
14 onoga šta može da se očekuje da će se prezentirati i šta ćemo čuti tokom
15 ovog suđenja u vezi sa potporučnikom Nikolićem.

16 Da počnem sa dva preliminarne pitanja koja bih želio da pokrenem.
17 Prvo je uvodna riječ Tužilaštva, prije nego što je moj kolega iz Tužilaštva
18 uzeo riječ. Dakle, uvodna riječ glavnog tužioca. Šta je rekla gospođa Del
19 Ponte? Ona je rekla nešto što ne može da se negira. Dok počinjemo ovo
20 suđenje, a to je sljedeće: da su mnogi ljudi ubijeni u području Srebrenice u
21 julu 1995. godine i ono što se desilo u tom regionu ne može da se opiše
22 drugačije, već tragedija.

23 Mi se ne slažemo da je to genocid i ne slažemo se sa brojem
24
25
26
27
28
29
30

1 protupravno ubijenih osoba, odnosno žrtava, kako to tvrdi Tužilaštvo.
2 Ali, bila je tragedija. To je neosporno i mi nudimo svoje najiskrenije
3 suosjećanje i podršku porodicama koje su zbog toga oštećene. I u tome,
4 gospodine predsjedavajući i časne sudije, mi se u cijelosti slažemo sa
5 gospođom tužiocem, gospođom Del Ponte.

6 Mi se takođe slažemo da zločini koji su počinjeni u Srebrenici ne
7 smiju da budu kažnjeni tako što će biti kažnjen srpski narod, niti Vojska
8 Republike Srpske kao organizacija, niti bilo koji drugi entitet ili grupa,
9 već isključivo njima treba da se terete pojedinci. Pojedinačna krivična
10 odgovornost je ono čime se bavi ovaj Međunarodni sud i to je takođe cilj
11 ovog Međunarodnog suda i na kraju svega, na kraju ovog suđenja, nijedan od
12 optuženih koji se nalazi ovde pred vama, ne treba da bude smatran
13 odgovornim, ukoliko se ne dokaže van razumne sumnje - a ja ovde pažljivo
14 odmjeravam svoje riječi - ako se ne dokaže van razumne sumnje da je on
15 lično, kao pojedinac počinio ove zločine za koje se tereti.

16 Dokaz van razumne sumnje. To su riječi koje su nam vrlo poznate.
17 Poznate bilo kome ko je proučavao pravo na bilo koji način. Ali takođe
18 nažalost, gospodine predsjedavajući, to su riječi čije značenje se često
19 pogrešno razumije, ako ne i zaboravi. Pogrešno ga razumiju i zaborave mnogi
20 pravници, i to iz različitih razloga.

21 Nažalost, u ovom predmetu uprkos izjavi tužioca i njenim garancijama
22 da se ovde ne sudi ni jednoj organizaciji, to ne proizilazi iz strategije
23 Tužilaštva, niti iz uvodne riječi Tužilaštva.

24 Na ovo ću se vratiti kasnije kada se budem bavio pitanjem udruženog
25 zločinačkog poduhvata koji - čudno je, da, ali razumljivo - nije nijednom,
26 čak nijednom, pomenut. Moj kolega iz Tužilaštva ga nije nijednom pomenuo u

27
28
29
30

1 svojoj uvodnoj riječi.

2 Dozvolite, gospodine predsjedavajući, da se kratko osvrnem na uvodnu
3 riječ gdje je moj kolega iz Tužilaštva rekao: "Mi ne vjerujemo da je Srbima
4 žao." To je bilo kada je on raspravljao o navodnoj priči - "Mi ne vjerujemo
5 u srpsku priču" - kada je raspravljao o navodnoj odgovornosti, naime priči o
6 tome da je jedan od zarobljenih zgrabio pušku i da je onda jedan od srpskih
7 vojnika oteo tu pušku i spalio svoje ruke. To nije svjedok kome Tužilaštvo
8 ne vjeruje. Nažalost, ova srpska priča je važna.

9 Drugo preliminarno pitanje kojim želimo da se pozabavimo jutros na
10 početku ovog suđenja; razlog zbog kojeg želimo to da učinimo sada, a ne da
11 čekamo da se završi izvođenje dokaza Tužilaštva, je naravno naše pravo i to
12 je naš izbor da uradimo to danas.

13 Ali zašto smo odlučili da to uradimo danas? Mi smo raspravljali o tom
14 pitanju; to je pitanje strategije, mnogih teorija, i to nije bila laka
15 odluka da odlučimo da sada počnemo sa tom uvodnom riječi.

16 I to je nešto o čemu smo pažljivo raspravljali jer se pojavljujemo
17 pred profesionalnim sudijama i želim da vam ukažem na dva glavna faktora
18 zbog kojih smo odlučili da danas počnemo sa ovom uvodnom riječi.

19 Prvo je jedinstven karakter ovog predmeta. Zašto je ovaj predmet tako
20 jedinstven? Jedinstven je zato što je privukao pažnju štampe širom svijeta.
21 Možda upotreba te riječi "ovaj predmet" nije dobar izbor riječi, ali riječ
22 je o događajima u Srebrenici koji su privukli pažnju cijele javnosti.

23 Prethodno su održana dva suđenja u kojima je general, komandant Drinskog
24
25
26
27
28
29
30

1 korpusa, general Krstić proglašen krivim i održano je drugo suđenje tokom
2 kojeg je komandant Bratunačke brigade, pukovnik Blagojević, i načelnik
3 Inžinjerijske čete unutar Zvorničke brigade, Jokić, takođe proglašen krivim.
4 Obojica su proglašeni krivim. Tužilaštvo je događaje u Srebrenici nazvalo
5 najvećom operacijom ubijanja u Europi.

6 Ono što želimo da izbegnemo je da se smatra da, s obzirom da je bilo
7 prethodnih suđenja, i ovo suđenje će biti isto pa će i ishod ovog suđenja
8 biti istovetan. U pretpretresnom podnesku sam pomenuo princip "kriv kao i u
9 prethodnom slučaju, dakle na prethodnom suđenju". Osim ukoliko se ne pokaže
10 krivica u ovom predmetu, na ovom suđenju, onda nema krivice. Ovo je zasebno
11 suđenje.

12 Moj kolega iz Tužilaštva je takođe rekao da niko neće ostati netaknut ovim
13 postupkom i ja se slažem s time. Mi ćemo videti užasne prizore i čućemo
14 prilično groznomorne priče. Ali naša je dužnost, svih ovde u sudnici, da
15 pregledamo te slike i da procenimo ono zbog čega smo ovde, a to je navodna
16 krivična odgovornost koju su optuženi u ovom predmetu.

17 U ovom predmetu ima više optuženih, što čini ovaj predmet takođe
18 jedinstvenim. Nema sumnje, Tužilaštvo bi želelo da gleda kako suoptuženi
19 jedni druge optužuju i napadaju, a da Tužilaštvo jednostavno sedi i čeka da
20 Veće izrekne osuđujuću presudu. To je verovatno najjači aspekt, po mišljenju
21 Tužilaštva, ovog predmeta. Ali to ne bi bilo primereno da Tužilaštvo na taj
22 način pokušava da dokaže svoju tezu u ovom predmetu. Breme dokazivanja je na
23 Tužilaštvu - na Tužilaštvu je da dokaže da su oni krivi. To su stvari koje

24

25

26

27

28

29

30

1 čine ovo suđenje jedinstvenim i to je bio prvi razlog zašto smo odlučili da
2 vam se danas obratimo.

3 A pod dva, odlučili smo da skrenemo pažnju Pretresnog veća, na samom
4 početku suđenja, na sledeće: najpre, druga strana priče. Ovo će biti dugo
5 suđenje. Veliki broj dokaza Odbrane će biti predočen tokom faze izvođenja
6 dokaza Tužilaštva. To će biti u obliku unakrsnog ispitivanja i tokom
7 ispitivanja svedoka Tužilaštva. U tezi Tužilaštva ima slabosti i ima
8 potencijalnih zamki koje moramo da izbegnemo. Iz tog razloga smo odlučili da
9 je potrebno da vam skrenemo pažnju na ova pitanja pre početka suđenja.

10 Naravno, kao i vi, slušao sam obraćanje mog kolege iz Tužilaštva u
11 ponedeljak i utorak i jasno je, slušajući reči Tužilaštva, da Tužilaštvo
12 nije objektivno. Svaki dokaz, svaki dokument, je sagledan, analiziran i
13 protumačen kao dokument koji ide na teret optuženom, bez da se razmatrala
14 mogućnost da se može drugačije to shvatiti. No, to nije iznenađujuće. To je
15 dužnost Tužilaštva, kao što je rekla gospođa Carla Del Ponte. Dakle, u ime
16 međunarodne zajednice, da krivično goni osobe za koje se tvrdi da su
17 najodgovornija lica. Sad, premda ćemo slušati i ponovo slušati da tužilac
18 kaže da su oni ovde da utvrde šta je istina, ne smemo biti zavarani. Nije
19 tako. Tužilaštvo je ovde da krivično goni ljudi i učiniće sve što može kako
20 bi ljudi koji su ovde pred vama, bili proglašeni krivim.

21 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ulažem prigovor. Ovo je direktni
22 napad na etiku Tužilaštva. Ja ulažem prigovor sada jer ukoliko se ovakvi

23
24
25
26
27
28
29
30

1 lični napadi dopuste, ovo suđenje će postati parodija. Ukoliko se to
2 dopusti, s ovim će se nastaviti i kasnije i kasnije. I to jednostavno su
3 izjave kojima nije mesto ovde i koje nemaju osnova.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pretpostavljam da ulažete prigovor
5 kada se kaže da je Tužilaštvo bilo navedeno na pogrešni put i kad se kaže,
6 zapravo, da Tužilaštvo navodi na pogrešan put.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] On je rekao da ne pokušavamo da
8 utvrdimo istinu, već pokušavamo da vas navedemo na pogrešan put i da
9 krivično gonimo ljude bez obzira na to šta je istina. To je ono što je
10 rekao. To se ne može prihvatiti. Ako se dopusti da se takve reči nastave, da
11 se izjavljaju, to je potpuno korumpirati ovaj sistem i ovo će postati
12 cirkus.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Samo trenutak, da
14 razmotrimo.

15 [Sudije vijećaju]

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon, mi smo se
17 jednoglasno složili da biste na potpuno drugačiji način trebali da iznosite
18 kritike Tužilaštva. Ne bismo želeli da ponovite ono što ste rekli, dakle u
19 suštini da Tužilaštvo namerno nastoji da navede i da zavede Pretresno veće,
20 navede na pogrešan put i da nije zainteresovano da utvrdi istinu. Mislim da
21 je to napad na integritet Tužilaštva, a to treba izbeći i uveren sam da Vi
22 možete to da izbegnete i da o tim pitanjima ne govorite na isti način kao
23 što ste do sada govorili.

24 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Želeo bih
25 jednostavno da kažem da mislim da nisam rekao ništa što je neprimereno. Ja
26 nisam rekao da Tužilaštvo pokušava da navede na krivi put. Ja sam rekao da

27

28

29

30

1 mi ne treba da budemo zavedeni na pogrešan put kad je reč o dužnosti i ulozi
2 Tužilaštva. Ja sam rekao da će Tužilaštvo uraditi sve što je u njegovoj
3 moći. Ja nisam rekao da je Tužilaštvo radilo nešto što je protivpravno. Ja
4 nisam rekao da Tužilaštvo nije integralnog stava, da nema integralni stav. I
5 onda me je moj kolega prekinuo tokom moje uvodne reči. Ja nisam rekao ništa
6 neprimereno, pogrešno. Ali ukoliko smatrate da sam rekao nešto što nije
7 primereno za uvodnu reč, ja prihvatom vašu odluku i suzdržaću se da iznosim
8 takve slične komentare nadalje.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uvereni smo da će tako i biti.
10 Gospodine Bourgon, izvolite nastavite.

11 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Nastaviću uvodnu
12 reč i reći da vi s jedne strane imate Tužilaštvo, ali s druge strane imate
13 Odbranu. A cilj Odbrane je, naravno, da pokuša da se postigne ravnoteža
14 između stvari.

15 Ali ono što je još važnije, časni Sude, vi, Pretresno veće imate
16 dužnost da ocenite težinu dokaza kako biste odlučili da li optuženi pred
17 vama, da li potporučnik Drago Nikolić snosi krivičnu odgovornost za ono što
18 se desilo na području Srebrenice 1995. godine.

19 I iz tog razloga smo odlučili da damo uvodnu reč, kako bismo se
20 uverili da svaki pojedinačni dokazni predmet, onako kako će biti uvršten u
21 spis - bilo u obliku dokumenta, iskaza svedoka, ili nečeg drugog - bude
22 ocenjen uz potpuno saznanje, svest da postoje dve potpuno suprotne teorije
23 teze u ovom predmetu.

24 Ja sam vam skrenuo pažnju na ovu sliku koju vidite na ekranu.

25

26

27

28

29

30

1 Časni Sude, ovo je jedna slika iz 1915. Možda prepoznajete damu koja se vidi
2 na ovoj slici. Sad možda vidite staru damu koja ima podvaljak. U ovoj slici,
3 a zapravo ovde imate dve slike, to pokazuje da ljudski mozak može da
4 prepozna samo jednu od dve slike, zapravo, koje se ovde vide. I upravo kao
5 što je slučaj sa tezom Tužilaštva, postoji i druga strana priče, ne samo ona
6 koju Tužilaštvo želi da vi vidite.

7 Bez obzira da li će vam Tužilaštvo reći da ovde vidimo samo mladu
8 devojkicu, mi smatramo da treba da vidite i stariju gospođu. A kada Tužilaštvo
9 bude reklo da ovde vidite samo stariju gospođu, mi ćemo reći da treba da
10 vidite gde se ovde vidi i mlada gospođa. To je ono što je od ključne
11 važnosti, što je ključni aspekt ovog predmeta.

12 Imajući to na umu, želeo bih sada pređem na nacrt moje uvodne reči
13 koji vidite na ekranu. Moja uvodna reč je podeljena na dva dela. Želeo bih u
14 prvom delu da ukažem najpre na neke od glavnih aspekata uvodne reči
15 Tužilaštva, zatim da govorim o samom optuženom Dragi Nikoliću, ko je on i da
16 sagledamo optužbe protiv Drage Nikolića kako bismo znali o čemu se u suštini
17 radi u ovom predmetu.

18 U drugom delu, nakon kraće pauze ako je dozvolite, osvrnućemo se na
19 merodavno pravo, na tezu Tužilaštva i na tezu Odbrane, i naposljetku ću
20 završiti rečima i osvrnuti se na dokaze u ovom predmetu. Dakle, na dokaze
21 koje će vam predočiti obe strane.

22 Pređimo najpre na prvu temu, najvažnije strane uvodne reči
23 Tužilaštva. Ja ne nameravam sada da se suviše zadržavam na uvodnoj reči

24
25
26
27
28
29
30

1 Tužilaštva, ali ima nekih stvari koje moram da pomenem pre nego što
2 saslušamo prvog svedoka. Najpre, premda je moj cenjeni kolega govorio o više
3 stvari, ja ne bih bio iznenađen ukoliko Pretresno veće u ovom predmetu je
4 zabrinuto jer, kako se čini izjava Tužilaštva, po našem mišljenju, prilično
5 tanana, slabašna. Premda mislim da je moj kolega to možda uradio namerno, to
6 ipak u ovom trenutku pokazuje nešto. Tužilaštvo ima jednu tezu, ali vrlo
7 malo relevantnih dokaza je tužilac citirao kako bi podržao tu priču, upravo
8 kao što je slučaj u pretpretresnom podnesku. Oni govore o tragediji i to
9 potkrepljuju dokazima koji su predočeni u drugim predmetima, ali ne upućuju
10 na dokazne predmete u ovom predmetu.

11 I nije iznenađujuće, tumačenje koje je ponuđeno u ovom trenutku je
12 jednostrano. I u tom smislu, ja se pridružujem mom kolegi koji zastupa
13 optuženog Bearu, a to je da ima drugih razumnih, uverljivijih tumačenja ovih
14 dokumenata, kao što će dokazi upravo i pokazati.

15 Umesto da se kaže da je jedan od svedoka Tužilaštva lažljivac i da se
16 upozori Pretresno veće da će se svedoci vraćati, da neće govoriti istinu,
17 vrlo malo se pominjalo svedočenje tog svedoka. Ono što je važnije, tema teze
18 Tužilaštva je opisana na temelju dokumenta, kao uspeh VRS-a u Srebrenici,
19 Žepi i na drugim frontovima. Premda to ima malo veze sa potporučnikom
20 Nikolićem kao pojedincem, to svakako ime veze sa njime kao pripadnikom VRS-a.
21 Jednostavno rečeno, dokazi će pokazati da uspeh VRS-a sa vojnog stanovišta
22 nije udruženi zločinački poduhvat.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Iznenadujuće je, a to je već ranije bilo rečeno, ove reči "udruženi
2 zločinački poduhvat", fokus i skelet teze Tužilaštva bez čega bi ovo suđenje
3 bilo potpuno drugačije, je potpuno bilo izostavljeno iz uvodne reči
4 Tužilaštva. Kao što ćemo videti, ovo je jeste značajno.

5 Kad je reč o drugim glavnim elementima uvodne reči, a mislimo da
6 Pretresno veće treba da ima to na umu, među njima se nalazi sledeće: najpre,
7 važnost operativnih dnevnika. O tome je dugo bilo govora, o tome se puno
8 reklo. Pa ipak, Tužilaštvo je prevelo samo jedan ograničeni, mali broj
9 stranica tih dnevnika i mi bismo iskoristili ovaj trenutak da kažemo
10 Pretresnom veću da ćemo uložiti prigovor na bilo koji zahtev da se samo
11 pojedini unosi iz tih dnevnika uvrste u spis, van konteksta.

12 Zatim, važnost presretnutih razgovora. Na to je takođe ukazao tužilac
13 u svojoj uvodnoj reči. Mi takođe koristimo ovu priliku da - premda po našim
14 saznanjima do današnjeg dana nema presretnutih razgovora u kojima je
15 učestvovao potporučnik Nikolić - mi ćemo uložiti prigovor na te presretnute
16 razgovore i tražićemo da se oni ne razmatraju *a la piece*, dakle zasebno, već
17 u celokupnom, odgovarajućem kontekstu.

18 Tužilac je govorio o razlikama koje postoje između zamenika
19 komandanta, komandanta, pomoćnika komandanta, štabnog oficira. Tužilaštvo je
20 takođe govorilo o dužnostima i odgovornostima jedinica za bezbednost, kao i
21 o vojnim funkcijama obaveštajne službe i kontraobaveštajne službe i mi
22 koristimo ovu priliku da obavestimo Pretresno veće da dokazi u ovom predmetu

1 će prikazati situaciju koja je drugačija od one kako ju je opisao tužilac.

2 I mi verujemo da je važno da Pretresno veće to zna pre nego što
3 saslušá svedočenje bilo kog svedoka koji je učestvovao i koji je bio na tim
4 funkcijama.

5 I na posletku, u uvodnoj reči tužilac je pomenuo dokumente koji nisu
6 na raspolaganju, budući da su uništeni. To je značajno. Zapravo, mi se
7 slažemo da neki od dokumenata nedostaju jer jesu bili uništeni. Štaviše, kad
8 je reč o potporučniku Nikoliću, mi ćemo ići dotle da kažemo da dokumenti
9 koji nedostaju u ovom predmetu su značajniji, i od većeg značaja od nekih
10 dokaza koji će biti u spisu. Naročito će to biti značajno za trenutak kad se
11 budu izvodili zaključci o postupanju i ponašanju potporučnika Nikolića.
12 Jednostavno rečeno, dokazi predloženi u ovom predmetu će pokazati da mnogi od
13 dokumenata iz Zvorničke brigade - ako imamo na raspolaganju - su pažljivo
14 izabrani i to je uradio jedan od svedoka Tužilaštva. A drugi dokumenti, koji
15 su važni za razumevanje ovog predmeta, su uništeni i ne znamo kako.

16 Sada ću preći na drugu temu prvog dela, a to je identitet i karakter
17 optuženog potporučnika Drage Nikolića. I ovde se ponovo pridružujem svom
18 kolegi koji zastupa optuženog Bearu, naglašavajući koliko je važno znati
19 poreklo optuženog kada se razmatraju dokazi o njegovom postupanju.

20 Dakle, ko je Drago Nikolić? Sad ću vam dati samo rezime u ovom
21 trenutku i po našem mišljenju, dokazi će pokazati sledeće kad je reč o
22 gospodinu Nikoliću: rođen 1957. godine u selu Bačići /u engleskom

23
24
25
26
27
28
29
30

1 transkriptu: Brana Bačići/, u opštini Bratunac. To znači da je imao 37
2 godina u trenutku, u julu 1995. godine.

3 Ima dva brata. Zapravo, imao je tri brata, ali jedan je umro u
4 mladosti. Sa 14 godina, Drago Nikolić, za razliku od svoje braće je poslat u
5 vojnu gimnaziju. To je bilo od 1972. do 1976. godine. On nije išao na
6 fakultet. Odmah posle srednje škole počeo je da služi u pešadiji. To je bilo
7 1976. godine. Posle sedam godina tražio je da ide na osnovni policijski kurs
8 u Pančevu, u Centru za vojnu sigurnost i obuku u Pančevu. To je trajalo
9 svega tri i po meseca i usled toga je 1985. godine postavljen za pomoćnika u
10 vojnoj policiji i bio je viši narednik. Kao što znate, ovo je podoficirski
11 čin. Tri godine kasnije, pošto je dobro služio, je postao narednik prve
12 klase. 1991. godine je služio kao pripadnik vojne bezbednosti u garnizonu u
13 Sarajevu.

14 Drago Nikolić je oženjen i ima dve kćeri. 1990. godine, neposredno
15 pred rat, je izgubio sina koji je umro u dobi od osam godina, što je bila
16 veoma traumatična situacija za porodicu. Usled rata, Drago Nikolić je poslat
17 u Zvornik gde je postao pomoćnik komandanta za bezbednost, a to je obično
18 funkcija koja se dodeljuje nekome ko ima čin majora. Dakle, to je bilo dosta
19 iznad njegovog nivoa odgovornosti u to vreme. Pošto je ovo bio oficirski
20 položaj, unapređen je u potporučnika i zadržao je taj čin tokom rata. Kad se
21 penzionisao 1998. godine, i dalje je bio u tom činu, nije bio promovisan
22 više. Danas, Drago Nikolić ima tri unuke.

23 Mi, uz dužno poštovanje, časni Sude, vam ukazujemo na to da je ova
24
25
26
27
28
29
30

1 informacija veoma bitna kada se ocenjuje njegova odgovornost za događaje
2 koji su se odvijali tokom tri dana za koje je on optužen od strane
3 Tužilaštva.

4 Časni Sude, naravno da je važno pogledati obaveze i odgovornosti koje
5 je imao Drago Nikolić tokom tog perioda. Dokazi u ovom predmetu će predočiti
6 u čemu je razlika između pomoćnika komandanta i načelnika nekog odelenja -
7 recimo, načelnika veze. Dokazi će takođe pokazati razliku između funkcija
8 obaveštajne službe i kontraobaveštajne službe. Da bih vam dao neku
9 predstavu, reći ću da obaveštajni oficir u bilo kojoj vojnoj jedinici ima
10 zadatak da prikuplja informaciju i da procenjuje postupke neprijatelja, s
11 tim da se tumači ova informacija i da se komandatu daje procena jakih i
12 slabih tačaka neprijatelja i njegovih mogućih postupaka. Ova obaveštajna
13 informacija i obaveštajna služba je ključna funkcija u bilo kojoj vojsci i
14 to je jedan veoma specijalizovan zanat.

15 Kad se radi o kontraobaveštajnoj aktivnosti, kao što i samo ime kaže,
16 to se odnosi na mere koje se preduzimaju da bi se onemogućilo prikupljanje
17 informacije od strane neprijatelja. Dakle, tu se podrazumevaju: traženje
18 izvora koje neprijatelj koristi za prikupljanje informacije i preduzimanje
19 koraka da se spreči takvo prikupljanje informacije.

20 Uz dužno poštovanje, gospodine predsedniče, razlike između
21 obaveštajnih i kontraobaveštajnih poslova je veoma bitna. Zbog čega? Zbog
22 toga što ova dva posla, u nekim slučajevima, obavljaju iste osobe, zavisno
23 od veličine i vrste jedinice ili formacije.

24
25
26
27
28
29
30

1 I ovo je bio slučaj, na primer, kao što će dokazi potvrditi, sa
2 Momiirom Nikolićem, u okviru Bratunačke brigade. On je bio oficir za
3 bezbednost i on se bavio obaveštajnim i kontraobaveštajnim poslovima. Ovo
4 nije bio slučaj kad je reč o Dragu Nikoliću. On je bio pomoćnik komandanta
5 za bezbednost. On je obavljao kontraobaveštajne poslove, ali ne i
6 obaveštajne poslove. Ovo je veoma važna razlika zato što, u ovom svojstvu,
7 Drago Nikolić je imao samo ograničenu količinu informacije dostupnu njemu
8 kad je reč o tome šta se događalo u drugim delovima Drinskog korpusa. Ovo je
9 takođe važno jer, kao što je tužilac spomenuo u svojoj uvodnoj reči, oficiri
10 za kontraobaveštajnu delatnost nemaju svoje osoblje, niti ikoga ko je njima
11 podređen.

12 Nalazi veštaka u ovom predmetu će pokazati i detaljno objasniti kakve
13 su obaveze i odgovornosti oficira za bezbednost. Ovi veštaci će potvrditi
14 da, nasuprot onome što tvrdi Tužilaštvo, oficiri za bezbednost nemaju
15 nikakva komandna ovlašćenja nad vojnom policijom u okviru njihove jedinice
16 ili formacije. Njihova uloga je da savetuju komandanta o tome kako da se
17 koriste resursi vojne policije. Ali komandant ili, ukoliko on nije prisutan,
18 zamenik komandanta - kao što je često bio slučaj u Zvorničkoj brigadi -
19 imaju punu odgovornost da raspoređuju vojnu policiju onako kako oni nađu za
20 shodno. U ovom smislu, mogu se izdati naređenja direktno komandantu čete
21 vojne policije, a da se ne obavesti pomoćnik komandanta za bezbednost.

22 Jednostavnije rečeno, Drago Nikolić nije imao nikakva ovlašćenja nad
23 četom vojne policije i nije mogao da izda naređenje osobi koja se zvala
24 Jasikovac. To je bio komandant čete vojne policije. Ovo je, po našem
25
26
27
28
29
30

1 mišljenju, veoma relevantno i o ovome će se izvoditi dokazi.

2 U svom uvodnom izlaganju, a možda čak i u pretpretresnom podnesku,
3 Tužilaštvo je izjavilo da je Drago Nikolić bio odgovoran za sve zatvorenike
4 u okviru zone odgovornosti Zvorničke brigade. U ovom trenutku, dovoljno je
5 da kažemo da ćemo mi osporavati ovu tvrdnju kao i da ćemo dovesti veštake
6 koji će potvrditi da koncept zone odgovornosti nije termin koji se može
7 primeniti u ovom smislu. Svedočenje veštaka će takođe potvrditi jasno za
8 koje zatvorenike i pritvorene osobe je mogao da bude odgovoran načelnik
9 bezbednosti Zvorničke brigade.

10 Sada bih prešao na treći deo... pardon, izvinjavam se, na treću temu
11 u okviru prvog dela, a to su dokazi koje Tužilaštvo ima protiv Draga
12 Nikolića. Bez obzira na to kako mi posmatramo poslednju izmenjenu optužnicu,
13 čini se neizbežnim zaključiti da dokazi koje Tužilaštvo ima protiv Draga
14 Nikolića se nalaze u paragrafima 42 i 80 optužnice. Da bih uštedeo na
15 vremenu, neću sada citirati ove pasuse, već ću vam samo navesti da su oni
16 veoma slični. U pasusu 42 se opisuju postupci, radnje, Draga Nikolića, u
17 odnosu na prvi udruženi zločinački poduhvat, dok pasus 80 opet opisuje
18 radnje Draga Nikolića na vrlo sličan način za drugi udruženi zločinački
19 poduhvat.

20 Na ovoj osnovi, dakle pomoću ova dva pasusa, Tužilaštvo traži od vas
21 da, po izvođenju njihovih dokaza, vi osudite Dragu Nikolića za sve za što se
22 on tereti ovom optužnicom, jer je on navodno bio član udruženog zločinačkog
23 poduhvata koje je bilo usmereno na to da prisilno premešta stanovništvo,
24 kako Srebrenice i Žepe u okviru prvog udruženog zločinačkog poduhvata, a u
25 okviru drugog, da ubije čitav niz muškaraca i dečaka iz Srebrenice.

26

27

28

29

30

1 Kao što ćemo mi malo kasnije objasniti, i kao što će biti potvrđeno
2 dokazima, Drago Nikolić se ne može smatrati učesnikom ova dva navodna
3 udružena zločinačka poduhvata, bez obzira na to šta stoji u pasusima 42 i
4 80. Tužilaštvo pokušava da vas, pod pretnjom oružja, uveri u ovo. Kao što
5 smo mi spomenuli u našem pretpretresnom podnesku, jednostavno Tužilaštvo
6 nema pravo da tvrdi da postoje sve moguće vrste krivične odgovornosti, a da
7 jasno ne navede tačno o čemu se radi.

8 Ovo smo već videli u čitavom nizu optužnica koje su podignute pred
9 ovim Sudom. Prema tome, slučaj Draga Nikolića nije izolovan. Tužilaštvo
10 pokuša da pred vas iznese čitav niz teorija, nadajući se da će na kraju
11 jedna od njih biti dokazana u potpunosti. Mi, uz dužno poštovanje, gospodine
12 predsedavajući i časne sudije, molimo da vi budete vrlo kritični u vašoj
13 analizi dokaza koje će izvesti i jedna i druga strana, s tim da treba da
14 uvidite da je Tužilaštvo u ovom slučaju pribeglo politici preteranog
15 terećenja u odnosu na Draga Nikolića.

16 Ja sada govorim već 45 minuta i treba da pređem na drugi deo.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Na Vama je, gospodine Bourgon.
18 Ukoliko želite pauzu sada, možemo da napravimo. Ukoliko ne, nastavljamo.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

2 Ja ću sada preći na drugi deo mog uvodnog izlaganja, a to pravne
3 norme koje se primenjuju u ovom slučaju. Tužilaštvo nije u svom uvodnom
4 izlaganju se pozabavilo ovim pitanjem, ali jeste u pretpretresnom postupku.
5 Neću suviše vremena trošiti na ovu temu, zato što ovde ima ozbiljnih pravnih
6 pitanja na koje moramo da skrenemo pažnju i sad ću to uraditi samo ukratko.

7 Pretresno veće ne iznenađuje to što je prvo od ovih pitanja oblik
8 odgovornosti koji se zove odgovornost za udruženi zločinački poduhvat i to
9 je ono za šta Tužilaštvo tereti gospodina Nikolića. Tužilaštvo je reklo da
10 smo mi svi upoznati sa takvim zločinima kao što je pljačka banke, trgovina
11 drogom, itd. I iako to oni nisu rekli, svima nam je bilo jasno da je moj
12 uvaženi kolega imao na umu udruženi zločinački poduhvat jer ta vrsta zločina
13 potpada pod klasičan primer udruženog zločinačkog poduhvata.

14 Ovo je jedan klasičan primer: tri osobe reše da će opljačkati banku.
15 Svaki od njih ima pušku sa municijom, svaki od njih ima različiti zadatak u
16 okviru ove pljačke banke. Jedan od njih naiđe na stražara, i, čak i ako je
17 ovo bilo neočekivano, on upuca stražara. Usled toga, sva ova trojica se
18 osude za pljačku banke u okviru teorije udruženog zločinačkog poduhvata, ali
19 isto tako se sve trojica osude i za ubistvo stražara, pod ovom istom
20 kategorijom udruženog zločinačkog poduhvata, jer iako ubistvo stražara nije
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 bio deo onog originalnog prvobitnog plana, ipak je to bila predvidljiva
2 posledica ovog njihovog poduhvata pljačkanja banke.

3 Naravno, ovde može da bude puno varijacija, kao što, na primer, kad
4 se planira ovaj udruženi zločinački poduhvat pljačke banke, trojica
5 pljačkaša imaju oružje bez municije. Dogovore se, znači, da neće imati
6 napunjene puške i onda pre nego što krenu u pljačku, jedan od njih odluči da
7 ipak napuni svoju pušku municijom. I može se tvrditi, u ovom slučaju, da
8 ubistvo stražara onda nije bila logična i predvidljiva posledica njihovog
9 plana da se krivično udruže da bi pljačkali banku.

10 Gospodine predsedavajući, ja sam odlučio da iznesem ovaj primer pred
11 vas zato što postoji ova poteškoća da se primeni ista doktrina na mnogo
12 kompleksniju situaciju, zahvaljujući kojoj će svi pripadnici Vojske
13 Republike Srpske biti proglašeni krivima, bez obzira na to gde su bili i šta
14 su radili. Samo je dovoljno da su bili prisutni u Srebrenici ili negde oko
15 Zvornika u julu 1995. godine.

16 Kada je prvi put korišćena ova teorija udruženog zločinačkog
17 poduhvata pred ovim Sudom, a to je bilo u predmetu *Tadić*, iako je jasno da
18 je ovo mnogo kompleksnija situacija od obične pljačke banke, bilo je
19 razumljivo svima zašto je Tadić bio proglašen krivim za ubistva koja su
20 počinjena tokom operacije koja je vršena u selu, uprkos tome što nije bilo
21 nikakvih dokaza o tome ko je počinio ova ubistva. Na taj način je rođena ova
22 doktrina udruženog zločinačkog poduhvata i Tužilaštvo od onda pa sve do sada
23 pokušava da rastegne ovu teoriju da bi ovu doktrinu udruženog zločinačkog
24 poduhvata i odgovornosti po toj doktrini primenilo na sve članove bilo koje
25 grupe, i na taj način osiguralo da oni budu proglašeni krivim. U ovom
26 slučaju, čini se da Tužilaštvo smatra da ako si bio pripadnik Glavnog štaba,

27
28
29
30

1 onda si automatski kriv. Ili, u odnosu na Draga Nikolića, ako si bio
2 pripadnik bezbednosti ili pripadnik Zvorničke brigade, takođe si kriv. Časni
3 Sude, čini se da mi ovde zalazimo u teoriju striktne odgovornosti, a ovo
4 jednostavno ne može da bude održivo. Tužilaštvo jednostavno primenjuje ovaj
5 princip da se svi trebaju osuditi, da su svi odgovorni ukoliko su bili
6 pripadnici neke grupe. Prema tome, na samom početku ovog suđenja, mislim da
7 je važno da kažemo da je neophodno da se jasno odredi koje elemente moramo
8 dokazati van razumne sumnje u odnosu na Draga Nikolića da bi se on mogao
9 proglasiti krivim, u odnosu na ovaj oblik odgovornosti udruženog zločinačkog
10 poduhvata.

11 Časni Sude, predlažem da sada napravimo pauzu.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Napravićemo pauzu od 20 minuta.

13 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

14 ... Početak pauze u 11.24h

15 ... Sjednica nastavljena u 11.50h

16 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim.

17 Izvolite sjesti.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon, imate riječ.

19 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Hvala, gospodine
20 predsjedavajući. Nastavit ću tamo gdje sam stao, a to je bio pregled
21 udruženog zločinačkog poduhvata kao oblika odgovornosti.

22 U svojoj odluci o obliku optužnice izdatoj, mislim, 12. ili 13. jula,
23 Pretresno vijeće se djelimično pozabavilo ovim pitanjem i potvrdilo da, u
24 skladu sa ovim oblikom odgovornosti, nije obavezno da počinitelj učestvuje u
25 *actus reus* zločina. Mi se slažemo. Međutim, ima drugih elemenata koji se

26

27

28

29

30

1 moraju utvrditi, a među njima nije od najmanjeg značaja da se utvrdi jasna
2 identifikacija udruženog zločinačkog poduhvata, a to je postojanje
3 zajedničke svrhe i učešće optužnog u toj zajedničkoj svrsi ili planu i, što
4 je još važnije, *mens rea* i to se mora pokazati. Mora se pokazati da je
5 optuženi lično namjeravao da se počine zločini koji su u pitanju.

6 Imajući to na umu, mi uz puno poštovanje sugerišemo da će dokazi
7 pokazati da udruženi zločinački poduhvat da se prisilno premjeste svi
8 Muslimani iz Srebrenice i Žepe, kako je tvrdilo i kako navodi Tužilaštvo, ne
9 ispunjava ove zahtjeve. Štaviše, u slučaju da se udruženi zločinački
10 poduhvat utvrdi i ako se fokusira na zajedničku svrhu, dokazi će pokazati da
11 Dragan Nikolić nikada nije učestvovao u tom udruženom zločinačkom poduhvatu i
12 svakako nikada nije imao namjeru da se ostvari navodni zajednički plan
13 prisilnog premještenja muslimanskog stanovništva iz Srebrenice i Žepe.

14 Pretresno vijeće je donijelo odluku... izvinjavam se. Štaviše,
15 gospodine predsjedniče, moramo da se pozabavimo kategorijom 3, udruženog
16 zločinačkog poduhvata i, uz puno poštovanja, tvrdimo da dokazi koji su
17 ponuđeni u ovom suđenju od strane Tužilaštva, kao i strane Odbrane, će
18 pokazati da situaciona ubistva koja iznosi Tužilaštvo nisu prirodna i
19 predvidiva posljedica ostvarenja ova oba zajednička plana, kako se navodi.

20 To je povezano, kao što se vjerovatno sjećate, gospodine
21 predsjedniče, sa odlukom prethodnog Pretresnog vijeća, u vezi s kojom nije
22 odobren certifikat i u kom slučaju je ostalo pitanje da li udruženi
23 zločinački poduhvat traži da fizički počinioci budu u saglasnosti sa
24 optuženim, da se oni tereti kao učesnik i da li fizički počinioci tog
25 krivičnog dijela su učesnici udruženog zločinačkog poduhvata.

26

27

28

29

30

1 Pretresno vijeće je donijelo odluku da će se time pozabaviti tokom suđenja.

2 Kao što smo mi uvjereni da će se o tome donijeti odluka, kao i o
3 drugim važnim pitanjima na Međunarodnom sudu, mi bismo željeli sada, na
4 početku ovog suđenja da kažemo da, po našem mišljenju, mora da postoji
5 saglasnost i da fizički počinilac mora da bude učesnik - on lično mora da
6 bude učesnik, jer to je jedini način da se izbjegne striktna odgovornost.

7 Odbrana potporučnika Nikolića ne osporava jednu drugu temu, a to je
8 genocid i suštinski elementi genocida su razvijeni od strane Žalbenog vijeća
9 ovog Međunarodnog suda. Međutim, mi osporavamo način na koji se ovi elementi
10 moraju primijeniti, ne samo na činjenice u ovom predmeti, nego u bilo kom
11 drugom predmetu kada se određuje da li je počinjen genocid ili nije.

12 Mi ne smatramo da se događaji u genocidi /u engleskom transkriptu:
13 "Srebrenica"/ mogu smatrati genocidom i mi ćemo pozvati... izvest ćemo iskaz
14 sudskog vještaka s ciljem da Pretresnom vijeću ponudimo nužnu analizu koja
15 bi im pomogla kada budu odlučivali o tome da li se desio genocid ili nije.

16 Naravno, ne možemo govoriti o pitanju genocida, a da pri tome ne
17 razmatramo optužbu za udruživanje da se počinji genocid, kojom se tereti
18 potporučnik Drago Nikolić. Kao što smo ranije pomenuli, ovo nije uobičajena
19 optužba koja se redovno javlja pred Međunarodnim sudom i u ovom pogledu mi
20 na neki način zalazimo u novo područje. Udruživanje da se počinji genocid je
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 optužba kojom se bavio Međunarodni krivični sud za Ruandu. Tako da imamo
2 nešto bolje reference, mada situacija koja se desila u Ruandi 1994. je jako
3 različita od događaja u Srebrenici.

4 Kada je riječ o Dragi Nikoliću, mi smatramo da, bez obzira da li se
5 utvrdilo postojanje udruživanja da se počini genocid na osnovu dokaza, ti
6 dokazi će pokazati da on nije, nije mogao i svakako nije posjedovao nužni
7 *mens rea* da bi učinio bilo šta što bi predstavljalo takvo udruživanje.

8 U ovoj fazi ostaje još jedno posljednje pravno pitanje kojim želim da
9 se pozabavim prije nego što pređem na sljedeću temu, a to je očigledna
10 zabuna koju Tužilaštvo pravi između *jus ad bellum* i *jus in bello*. Može se
11 predvidjeti da će tokom ovog suđenja iznova i iznova Tužilaštvo pokušati da
12 nam utuvi u glavu činjenicu da je postojao udruženi zločinački poduhvat i
13 optužbe da su svi pripadnici VRS-a bili učesnici u udruženom zločinačkom
14 poduhvatu. Mi smatramo da se mora praviti razlika između strateških i vojnih
15 ciljeva VRS-a koji mogu potencijalno biti posmatrani kao kršenje prava da se
16 koristi sila, u Bosni 1995., ali takvo kršenje javnog međunarodnog prava ili
17 *jus in bello*... izvinjavam se, to nije kršenje međunarodnog humanitarnog
18 prava ili *jus in bello* i ne može biti osnova za udruženi zločinački
19 poduhvat. Za nas, pravljenje te razlike je nužno i nužno je održati tu
20 razliku tokom cijelog suđenja.

21 Ja ću sada preći na drugu temu svog drugog dijela, a to je teorija
22 Tužilaštva u vezi sa ovim predmetom i Dragom Nikolićem. Kao što je pomenuto,
23 na osnovu optužbi u paragrafima 42 i 80 optužnice, Tužilaštvo tereti Dragu
24 Nikolića i tražit će od vas, nakon izvođenja dokaza u vezi s njim, da

25
26
27
28
29
30

1 utvrdite njegovu krivicu u odnosu na sljedeće: da je kriv kao učesnik u
2 udruženom zločinačkom poduhvatu da se prisilno premjesti stanovništvo
3 Srebrenice. Drugo, da utvrdite da je kriv za sve zločine izvan tog udruženog
4 zločinačkog poduhvata, za koje se tvrdi da su prirodna i predvidiva
5 posljedica ovog zajedničkog plana. Treće, kao učesnik u udruženom
6 zločinačkom poduhvatu, da je kriv za ubistvo hiljada muškaraca i mladića iz
7 Srebrenice. I konačno, za sve zločine izvan tog udruženog zločinačkog
8 poduhvata koji su bili prirodna, za koje se tvrdi da su prirodna i
9 predvidiva posljedica ostvarenja ovog zajedničkog plana.

10 Uz puno poštovanje za moje kolege iz Tužilaštva, mi danas tvrdimo da
11 će dokazi pokazati da je to jednostavno korak predaleko i, što je još
12 važnije, da takav zaključak ne odgovara, niti se uklapa u teoriju Tužilaštva
13 u ovom predmetu, čak i prije nego što sjednemo da saslušamo prvog svjedoka.

14 U tom pogledu, moramo se podsjetiti na neke od tvrdnji Tužilaštva u
15 njihovoj uvodnoj riječi. Prvo: činjenicu da su strateški ciljevi VRS-a bili
16 razvijeni i ostali nepromijenjeni od 1992. godine. Drugo: da je plan da se
17 ubiju muškarci iz Potočara nešto što je Mladić usvojio u noći 11. jula.
18 Treće: da je plan da se pobiju svi ostali zarobljenici usvojen 12. jula i da
19 su pogubljena počela 13. jula ujutro. Broj pet: da je prvobitna odluka da se
20 izvedu neka od ovih pogubljenja u zvorničkom području donesena poslijepodne
21 13. jula. I šest: da informacije koje se odnose na ova ubistva su stigla do
22 Zvornika ne prije od noći 13. jula.

1 To su tvrdnje za koje mi kažemo da neće biti pokazane dokazima, ali u
2 svrhu rasprave da pretpostavimo da jesu. Mi kažemo da ove tvrdnje, barem
3 minimalno, obaraju tvrdnju Tužilaštva da je Drago Nikolić učestvovao u
4 udruženom zločinačkom poduhvatu. Mi takođe tvrdimo da, ko god da je počinio
5 ova ubistva u području Zbornika, dokazi će pokazati da to nije bila
6 operacija koju je vodila Zvornička brigada, iako će dokazi pokazati da su
7 neki resursi iz te brigade doista korišteni.

8 Ono što je još važnije, kada je riječ o Dragi Nikoliću lično, dokazi
9 će pokazati da on nije učestvovao u ovim događajima. Još konkretnije, čini
10 se da Tužilaštvo tvrdi - kada pogledamo šta tvrdi i ono što smo čuli od mog
11 kolege u ponedjeljak i utorak - tvrdi da treba da se utvrdi njegova krivica u
12 odnosu na sve zločine navedene u optužnici, to je sljedeće: telefonski
13 razgovor sa zamjenikom komandanta Zvorničke brigade, a ne postoje nikakvi
14 dokazi u vidu presretnutih razgovora o tome. Zatim, odluka zamjenika
15 komandanta da ga otpusti sa funkcije na isturenom komandom mjestu u noći 13.
16 jula kako bi mogao učestvovati. Postoji samo jedan svjedok koji će to reći.
17 To je osoba koja kaže da je on otpušten sa te dužnosti. Zatim, činjenica da
18 su ga neki svjedoci vidjeli u Orahovcu. Zatim, dnevnik vozila koji pokazuje
19 da je vozilo iz bezbjednosti išlo prema nekim od mjesta pogubljenja.
20 Tužilaštvo je reklo da ne može i neće biti u mogućnosti da dokaže da je
21 Dragan Nikolić bio uvijek u tom vozilu. I na kraju, zabilješka iz dnevnika
22 Zvorničke brigade gdje se pojavljuje ime Drage Nikolića blizu imena
23 optuženog Beare.

24 Ovo, naravno, nije iscrpan spisak dokaza koji će biti prezentiran u
25
26
27
28
29
30

1 ovom predmetu, u ovom suđenju protiv Drage Nikolića, ali je blizu tome.
2 I na toj osnovi, Tužilaštvo će tražiti od vas da utvrdite krivicu Drage
3 Nikolića za sve zločine koji se navode u optužnici. Kao što sam pomenuo na
4 početku, postoji i druga strana priče i to će se pokazati u dokazima koji
5 vam neće ostaviti nikakav izbor već da zaključite da Drago Nikolić nije
6 čovjek za kojeg bi Tužilaštvo željelo da ga smatrate.

7 Odbrana će pokazati da nije bio nikakav telefonski razgovor između
8 zamjenika komandanta Zvorničke brigade i Drage Nikolića. Dokazi će pokazati
9 da Drago Nikolić nije otpušten sa njegove dužnosti na isturenom komandnom
10 mjestu u noći 13. jula da bi učestvovao u ovim događajima. Dokazi će takođe
11 pokazati da Drago Nikolić nije bio obaviješten o zloglasnom planu, ako mogu
12 na taj način da pominjem taj plan, u noći 13. jula od strane Momira Nikolića
13 iz Bratunačke brigade. Odbrana će takođe dostaviti informacije o tome gdje
14 se nalazio Drago Nikolić tokom ta tri dana u kojima se tereti za genocid. Da
15 li je on bio u području Zvorničke brigade? Jeste i to će pokazati i dokazi.
16 Da li ćete čuti svjedoke koji će to reći da je on bio u području Zvorničke
17 brigade? Da, čut ćete. Mi ćemo morati da procijenimo gdje je on bio u koje
18 vrijeme.

19 Rekavši to, sada se osvrćem na posljednju temu drugog dijela, a to je
20 upravo razmatranje dokaza Tužilaštva u ovom predmetu. Ako pogledamo
21 dokumentarne dokaze, već sam se pozabavio tim pitanjem ranije i mogu da
22 obavijestim Vijeće da ćemo mi osporavati pouzdanost presretnutog materijala,
23 kao i opasnost koja je neminovno prisutna kada se izvlače zaključci iz
24 takvog materijala.

25
26
27
28
29
30

1 Mi ćemo vam ponuditi primjer toga da je Pretresno vijeće u predmetu
2 *Krstić*, na osnovu jednog presretnutog razgovora zaključilo da je *Krstić*
3 učestvovao u toj operaciji, a Žalbeno vijeće je izmijenilo taj nalaz na
4 osnovu toga da korištenje jednog presretnutog razgovora ne može biti
5 dovoljno. I to se odnosi na mnoge dokumente koje nam nudi Tužilaštvo.

6 Mi, uz puno poštovanja, tražimo, gospodine predsjedavajući, od Vas i
7 uvaženih sudija da imaju na umu da uvijek postoji i drugo razumno i
8 vjerovatnije tumačenje. Takođe želim da iskoristim ovu mogućnost da ponovim
9 još jednom značaj dokumenata koji nedostaju i takođe zašto ti dokumenti
10 nedostaju, što me dovodi do pitanja svjedoka – svjedoka koje će pozvati
11 Tužilaštvo u ovom predmetu.

12 Naravno, ima mnogo različitih vrsta svjedoka koje ćete saslušati. Čut
13 ćete žrtve i mi želimo da vam kažemo danas da ćemo mi pokazati veliko
14 poštovanje prema svjedocima koji su žrtve događaja u Srebrenici. Pokušat
15 ćemo da pokažemo, na najbolji način, naše suosjećanje i da ograničimo
16 unakrsno ispitivanje tih svjedoka. Međutim, bez obzira na to, tendencija
17 žrtve da poveća broj je nešto što je sasvim normalno, da kaže više o onome
18 što se zaista desilo, to je nešto sa čim moramo biti jako oprezni.

19 Čut ćete vještake i Tužilaštva i Odbrane. To nije problem. Od
20 vještaka sudac može tražiti da pomognu Pretresnom vijeću kada obavlja svoje
21 dužnosti presuđivanja u jednom predmetu, sve dok se ti vještaci drže okvira
22 svoje ekspertize, i Odbrana će se pobrinuti da vještaci Tužilaštvo ostanu u

1 granicama svoje ekspertize.

2 Čut ćemo istražitelje koji su članovi tima Tužilaštva. Oni će takođe
3 svjedočiti. Mi smatramo da je to malo sporno pitanje ali, ponovo, ako ti
4 svjedoci ostanu u okviru toga da daju iskaz, neće biti problema. Međutim,
5 ako pokušaju da stupe izvan granica dokaza koje mogu da ponude, onda će
6 Odbrana svakako uložiti prigovor na to.

7 Postoje, naravno, još važnije kategorije svjedoka, a to su, prije
8 svega, svjedoci koji su na neki način učestvovali, i insajderi. Da pogledamo
9 prvo svjedoke koji su učestvovali. Tužilaštvo je reklo: "Moj vlastiti
10 svjedok je onaj koji mijenja izjavu. Jedan od njih je otvoreni lažljivac."
11 Tužilaštvo kaže da svjedok koji je lažljivac može da dà dobar iskaz, a mi
12 treba da odlučimo šta ćemo od toga uzeti a šta ćemo odbaciti. Mi se ne
13 slažemo s tim. Tužilaštvo mora da ostane pri dokazima koje izvodi.

14 Mnogi ljudi iz područja Zvornika su bili blizu onoga što se dešavalo.
15 Mi ćemo čuti i te svjedoke. Neki su zaista i vidjeli ono što se desilo. Neki
16 su, ponovo, lično učestvovali u tome. Oni su nisu optuženi, a lično su
17 učestvovali u tim događajima. Daću vam jedan primer. Neki svedoci će doći
18 reći: "Ja sam pokopao te ljude". Teško je tim ljudima da dođu i kažu tako
19 nešto, ali svi ti svedoci, časni Sude, imaju nešto zajedničko. Oni se plaše
20 i oni su prestrašeni, jer bilo da su učestvovali u tome ili ne, oni se plaše

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 toga da mogu biti sledeći optuženi u Sarajevu.

2 Nad područjem Zvornika nadvio se jedan oblak danas. Nešto usled čega
3 svedoci koji su bili u području Zvornika 1995. godine su ljudi koji bi
4 želeli da zaborave ono što su videli ukoliko su bili očevici ili ono što su
5 saznali od drugih ukoliko je reč o iskazu iz druge ruke, ili pak ono što su
6 uradili ukoliko su bili uključeni u to. Svi ti ljudi verovatno će imati
7 lične razloge da kažu ono što će izjaviti, bilo da se radi o iskazima kojima
8 se inkriminiše ili oslobađa od krivice. Na Pretresnom veću će biti taj težak
9 zadatak da pokuša da napravi izbor, odnosno da oceni iskaze ovakvih svedoka.

10 Moguće je da će Tužilaštvo morati da pribegne proceduri tretiranja
11 neprijateljskih svedoka, kada je reč o nekima od ovih svedoka. Ukoliko to
12 bude slučaj, onda će biti posledice da se pribegne takvoj proceduri.
13 Potencijalno korišćenje iskaza takvih svedoka ne može se na isti način
14 procenjivati, ne može mu se dati ista težina kao i težina koja se daje
15 iskazu svedoka koji nisu svedočili posredstvom takve procedure.

16 Ono što bih želeo sada da kažem je sledeće: zašto Tužilaštvo zna da
17 neki od tih svedoka će menjati iskaz, da upotrebim reči svoga kolege. Ja ću
18 vam dati nekoliko primera toga kako je sa ovim ljudima obavljen razgovor sa
19 Tužilaštvom. Daću vam jedan primer koji imate na ekranu. To je svedok 142 i
20 vidimo sledeće: "Postaviću Vam pitanje u vezi ubistva i organizovanja
21 ubistva više hiljada ljudi, ali želim da shvatite sledeće: mi imamo svedoke
22 ubistva, mi imamo one koji su preživeli, koji su bili među onima koji su
23 trebali da budu pogubljeni, na koje je pucano. Imamo snimke iz vazduha.

24

25

26

27

28

29

30

1 Zaplenili smo evidenciju iz Zvorničke brigade. Imamo mnoge ljude iz tih
2 brigada i Drinskog korpusa s kojima smo obavili razgovore. Mi imamo
3 evidenciju vojne policije. Ono što želim da shvatite da je veoma važno da
4 nam kažete istinu. Ukoliko pokušavate da sakrijete šta se desilo ili
5 sakrijete vašu ulogu u tome što se desilo, ili vaša saznanja o tome što se
6 desilo, ja mogu da dokažem da lažete. I želim da shvatite da je ovo vaša
7 prilika da mi kažete istinu - sada, ovde, danas."

8 Prepuštam Pretresnom veću da pročita preostali deo ovog razgovora. I
9 da vidimo šta piše na kraju: "Želeo bih da Vam pružim mogućnost da se
10 prisetite svega što se desilo. Imajte na umu da ja imam sve te stvari. Imamo
11 čak i vašu evidenciju o vozilu. Recite mi šta Vi znate da se desilo."

12 Zamislite sad za trenutak kako se neki svedok, bilo da je učestvovao
13 u nečemu, bilo da je bio očevidac nečega ili ne, bilo da je saznao nešto od
14 člana porodice ili od komšije, zamislite kako se ta osoba oseća nakon
15 ovakvog razgovora i kako će se osećati kada dođe da svedoči u sudnici pred
16 vama.

17 Pogledajmo još jedan primer. To je svedok 125. Svedok kaže, prelazim
18 na ovaj deo koji je istaknut: "Budući da je prvi razgovor bio prvi put, ja
19 nisam u potpunosti znao šta to znači, a i bio sam izložen izvesnom pritisku
20 tokom prvog razgovora, tako da mnoge stvari su ostale nedorečene i
21 nepotpune. Mnoge stvari će biti ponovljene". I zatim se nastavlja.

22 Istražitelj kaže: "Objasniću Vam moj stav. Kada je s Vama obavljen
23 razgovor, bilo Vam je predloženo da ste Vi imali izvesnih saznanja o
24
25
26
27
28
29
30

1 Pogubljenju. Ne da se te bili direktno odgovorni, već da ste imali saznanja
2 o tome. Neke od stvari koje ste Vi imali su poslužili u odvođenju ljudi i mi
3 imamo evidenciju o vozilima. Dakle, to nije da hoćemo da kažemo da ste Vi
4 pogubili te ljude, već da su Vaše jedinice učestvovala u tome i mi smatramo
5 da Vi imate saznanja o tome."

6 Kako se svedok ponaša, kako se svedok oseća kada se s njim obavlja
7 ovakav razgovor? U nekim slučajevima na svedoke je vršen pritisak, rečeno je
8 da su osumnjičena lica, a u nekim slučajevima nije vršen pritisak. Ali
9 videćemo kako je Tužilaštvo pokušavalo da dobije iskaze i mi smatramo, časni
10 Sude, da je ovo važan faktor koji treba imati na umu kada se procenjuje kako
11 će ovi ljudi, ovi svedoci reagovati pred sudom.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon, možete li, molim
13 Vas, da mi potvrdite: kada kažete svedok 125, ili za prethodnog svedoka 140,
14 da li su to svedoci ili potencijalni svedoci u ovom predmetu ili su to
15 svedoci iz nekog drugog predmeta?

16 G. BOURGON: [simultani prevod] Ovo su svedoci koji su predviđeni na
17 spisku svedoka Tužilaštva za ovaj predmet.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Dakle, za ovaj predmet.
19 Hvala.

20 G. BOURGON: [simultani prevod] Imam još dva primera koja bi želeo da
21 vam pokažem. Možda bismo mogli na brzinu da pređemo preko sledećeg... Ne
22 ovaj, već sledeći. Ovaj. Dakle, pre nego što vidimo ovde broj 132, gdje
23 istražitelj kaže: "Ako mi ne govorite istinu, ako mi ne kažete tačno gde ste
24 otišli i šta ste videli, teško mi je da poverujem da niste bili uključeni i
25
26
27
28
29
30

1 dalje u svemu tome, da niste bili više uključeni u to. Ja Vas ponovo pitam:
2 da li ste Vi bili tamo gde su bili tamo gde su bili leševi. Ja Vas pitam
3 samo ukoliko ste tamo bili i ukoliko ste ih videli. Budimo iskreni, budimo
4 poštteni."

5 Ja bih sada prešao na sledeću temu, a to je: kada budemo saslušavali
6 ove svedoke, ima stvari o kojima ćemo morati biti veoma obazrivi. Ima
7 potencijalnih zamki koje moramo da izbegnemo i, kao Odbrana Drage Nikolića,
8 mi ćemo nastojati da se postaramo da izbegnemo te zamke. A među njima se
9 nalaze i pristrasni iskazi, iskazi iz druge ruke...

10 PREVODITELJ: Ispravka prevodioca; odnosno, iskazi gde se iznose
11 mišljenja, iskazi iz druge ruke

12 G. BOURGON: [simultani prevod] ... iskazi gde se od svedoka traži...
13 dobija sugestivni iskaz.

14 Sve te stvari su, u izvesnom obliku, prihvatljive pred ovim Sudom.
15 Ali da li se sada radi o iskazu /iz/ druge ruke, da li se radi o mišljenju -
16 govorim sada, dakle, o običnim svedocima, a ne o veštacima - da li se radi o
17 sugestivnom ispitivanju svedoka, sve su to procedure koje postoje u sudskoj
18 praksi ovog Suda, a Odbrana će nastojati da pomogne Pretresnom veću kako
19 bismo poštovali usvojenu proceduru.

20 (redigovano)

21 (redigovano)

22 (redigovano)

23 (redigovano)

24 (redigovano)

25 Ja dolazim iz jednog sistema u kome se može priznati krivica i ja sam
26 za to. To je dobar način da se sprovodi pravda u mnogim slučajevima.

27

28

29

30

1 Međutim, u ovom slučaju gde imamo više optuženih, ja zaista nisam uveren da
2 prihvatanje iskaza o krivici u ovakvim suđenjima je dobar postupak.
3 Jednostavno zato - a mi ćemo to pokazati kada ti svedoci dođu da svedoče
4 pred Pretresnim većem - mi ćemo pokazati da su oni imali interes da pokažu
5 na druge koji nisu bili tamo i pokazaćemo nekonsistentnost, brojne
6 nekonsistentnosti i priče koje ne piju vodu u njihovom iskazu.

7 Ti svedoci su se poslužili priznanjem krivice, sebi u korist, i od
8 njih je dobijena informacija koju je Tužilaštvo želelo da dobije, koje je
9 Tužilaštvu bilo potrebno i koje je Tužilaštvo zaista naposljetku i dobilo, za
10 uzvrat blagosti i traženja manje, slabije kazne. Dokazi u ovom predmetu će
11 pokazati da ovi svedoci nisu rekli istinu i da takvi iskazi ne mogu da se
12 koriste kao pouzdani iskazi u ovom predmetu.

13 Danas, sada kada završavam ovu uvodnu reč, mislim da ćete se složiti
14 sa mnom, časni Sude, da ja nisam... da nema nikakvog iznenađenja, nema
15 nikakve taktike, da Tužilaštvo tačno zna o čemu se radi u ovom predmetu, šta
16 mi kažemo da se nije odigralo, šta mi kažemo da se jeste odigralo i šta ćemo
17 osporavati. Dakle, neće biti nikakvog iznenađenja, nikakve taktike ili
18 strategije - idemo pravo i jasno na srž stvari. Mi ćemo pogledati dokaze
19 onako kako nam oni dolaze i uvereni smo da će na kraju Pretresno veće moći
20 da zaključi da Drago Nikolić nije čovek kakav bi Tužilaštvo želelo da vi
21 mislite da jeste.

22 Naposljetku, časni Sude, želeo bih da vam se zahvalim na strpljenju.
23 Ukoliko sam se bavio nekim pravnim pitanjima, to svakako nije bilo zato što
24 sam hteo da vam kažem šta je pravo, već bih želeo da vam skrenem pažnju na
25 neka pravna pitanja koja će biti od ključnog značaja u ovom predmetu.

26

27

28

29

30

1 Videli ste ovu devojkju, ili pak sada stariju ženu - ni ja nisam
2 siguran, kada gledam u ovu sliku. Kada se završi suđenje, mislim, časni
3 Sude, da ćete videti jednu od ove dve slike i da će ova slika biti presuda
4 da nije kriv kad je reč o Dragi Nikoliću. I ukoliko sam danas postigao jednu
5 stvar, a to je da vam skrenem pažnju da treba pogledati iskaze sa kritičkog
6 stanovišta, onako kako budu predočavani, a ne da čekate da Odbrana počne sa
7 izvođenjem svojih dokaza, onda sam postigao ono što sam želeo da postignem
8 kada sam u ovom trenutku odlučio da dam uvodnu reč.

9 Časni Sude, puno vam hvala.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Bourgon.

11 Gospodine Gvero, Vi ste tražili da Vam Pretresno veće omogući da nam
12 se obratite. Izvolite.

13 OPTUŽENIK GVERO: Hvala, časni Sude.

14 Časni sude, poštovana gospodo sudije, osjećam ljudsku potrebu da
15 javno iznesem nekoliko opservacija povodom, za mene, začuđujuće neosnovanih
16 optužbi. Želim da onima koji me dobro poznaju uputim uveravanja da su bili u
17 pravu što su verovali i što veruju u mene. Želim da mojim đacima, pitomcima,
18 polaznicima vojnih škola, kojima sam prenosio znanje iz društvenih
19 humanističkih oblasti, poručim da sam to radio iz dubokih ljudskih uverenja,
20 da nisam imao ni primisao licemjerja, ni dvojnih standarda. Onda sam
21 verovao, a i sada čvrsto verujem, da je takav sistem vrednosti znanja bio na
22 najvišem civilizacijskom nivou.

23 Druga je stvar kako ih je ko primenjivao. Ovim izlaganjem želim da
24
25
26
27
28
29
30

1 Sudskom veću i javnosti ukažem da sam bio i ostao častan čovek, dobronameran
2 prema svim normalnim ljudima, neopterećen raznim verskim i nacionalističkim
3 ograničenjima. Da sam bio i ostao čovek koji je po svom obrazovanju, poslu,
4 sistemu vrednosti, uverenjima i mentalno-psihološkom sklopu, nespojivo i na
5 pomisli na zločin, a kamoli da ga je učinio ili učestvovao u njemu. Pogotovo
6 ne u ratnom zločinu. Ne i ne.

7 Najzad, smisao ovog izlaganja je i u potrebi da svima onima kojima
8 sam se obraćao posredstvom sredstava javnog informisanja i koji me se još
9 sećaju - sudeći bar po izrazima i porukama podrške u zadnje vreme - poručim
10 da sam se u javnim obraćanjima služio istinom i borio se za istinu, onoliko
11 kol'ko je ta istina bila meni dostupna, iako je to bilo u teško ratno vreme,
12 kada, opšte je poznato, istina strada prva i kada je po standardima čak i
13 dozvoljena, odnosno razumljiva, pozitivna pristrasnost.

14 Časni Sude, poštovana gospodo sudijske, kada sam februara 2005. godine
15 saznao za optužnicu protiv mene, iskreno sam verovao da je to neka
16 administrativna greška. A kada sam spoznao da nije, odmah sam rešio da
17 dobrovoljno dođem pred ovaj Sud sa željom da što pre počne suđenje. Nisam se
18 posebno ni interesovao zašto me optužuju jer sam znao da ništa ne može biti
19 tačno, da ne postoji ništa što sam radio protivpravno, nečasno i neljudski.
20 Pribojavao sam se jedino lažnih svedočenja i nečasnih podmetanja o kome
21 je... o kojima je i danas ovde bilo reči.

22 Narodna poslovice u mom narodu kaže: dva bez duše, jedan bez glave.
23 Verovao sam i uveravao sebe, i još verujem, da to ovaj Sud neće dozvoliti.

24
25
26
27
28
29
30

1 Po ekspresnom dolasku u Hag, imao sam vremena da čitam razne
2 materijale i da se prisećam događaja koji su već počeli da vetre iz moje
3 memorije. Iz materijala sam sa sigurnošću zaključio da sam optužen za zločin
4 koji nisam ni pomislio, a kamoli učinio, a koji se desio u mestu u kojem
5 nisam nikad bio. Optužen sam da sam bio u zločinačkom udruženju sa ljudima
6 koje nisam poznavao ili sa kojima sam se možda u prolazu samo video, a samo
7 sa ponekim od njih sam se sretao po prirodi profesionalnog obavljanja
8 poslova. Optužen sam da sam bio član zločinačkog udruženja zajedno sa onima
9 sa kojima sam bio u skoro permanentnom sukobu /?sukobu/ skoro od početka
10 nesretnog rata u Bosni i Hercegovini. Verovao sam da će suđenje biti kratko
11 i da će moja nevinost biti brzo i lako dokazana. Zato sam bio izuzetno
12 razočaran kada je došlo do spajanja optužnica, jer je to za mene značilo
13 produženje trajanja suđenja i odlaganja odluke o mojoj nevinosti.

14 Povodom optužnice u kojoj je evidentan manjak argumenata i višak
15 želje i volje da se makar i krajnje nategnuto i nesigurno optužim, želim da
16 iznesem samo deo mojih razmišljanja i preispitivanja. Nisam verovao da ću o
17 tome ikada javno govoriti pa se osećam na nekoj specifičnoj ispovedi. Skoro
18 sve o čemu ću govoriti i o čemu govorim, nalazi se u materijalima koje ovaj
19 Sud poseduje o meni, o drugima, o događajima. Imam skoro 70 godina. Sa 13
20 godina sam otišao iz rodnog mesta, Mrkonjić Grada, i nikada posle nisam
21 stalno u njemu živeo, ako ni u Republici Bosni i Hercegovini, sem povremenih
22 dolazaka posle školovanja.

23 Prvo sam iz Mrkonjića došao u Banja Luku, bez ikakvih sredstava.
24
25
26
27
28
29
30

1 Prvu noć sam prespavao u parku, pred spomenikom krajiškom tribunu
2 Petru Kočiću. Celu noć sam u strahu stotinu puta... puta čitao natpis na
3 spomeniku koji glasi: "Ko iskreno i strasno ljubi istinu, slobodu i
4 otadžbinu, slobodan je i neustrašiv kao Bog, a prezren i gladan kao pas."

5 Tada sam se zarekao da ću čitavog života iznad svega voleti istinu,
6 slobodu i otadžbinu. To je postao moj čvrst životni moto koga sam se, po mom
7 dubokom uverenju, pridržavao celog mog života.

8 Ovoj vrsti osvrta na optužnicu, izneću i sledeće: sem početne
9 oficirske dužnosti komandira voda, nikada nisam bio na komandnoj dužnosti,
10 niti sam to želeo. Posle vojne akademije završio sam i Fakultet političkih
11 nauka, a naziv mog majis... magistarskog rada bio je: Integracioni procesi u
12 savremenom svetu. Dakle, moja preokupacija, moje interesovanje, moje
13 opredelenje jeste spajanje ljudi, naroda i vrednosti, a ne separisanje, ne
14 razdvajanje, ne retrogradni procesi i ideje. Posle studija, bio sam profesor
15 humanističkih disciplina u vojnim školama i direktor vojne gimnazije koja je
16 spremala mlade svih nacija za oficirski poziv. Bio sam pomoćnik za moral u
17 korpusu u Titogradu i u Centru visokih vojnih škola, a nekoliko godina na
18 poslovima morala u Ministarstvu.

19 Vojna gimnazija Bratstvo i jedinstvo u Beogradu bila je zvanično
20 najbolja u Jugoslaviji, odnosno Srbiji, i za to sam dobio nagradu. Bratstvo
21 i jedinstvo je jugoslovenski termin, za neku vrstu *melt pota*, koncepta
22 zbližavanja naroda i nacija - progresivna ideja. Dobio sam orden sa tim
23 nazivom za uspešnost u tom procesu spajanja i razvoja prijateljstva naroda.
24 Časni Sude, gospodo sudije, *thank you, thank you* /B/H/S: "hvala, hvala"/.

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molimo Vas da malo usporite jer
26
27
28
29
30

1 prevodiocima je teško da Vas prate. Hvala.

2 OPTUŽENIK GVERO: Časni sude i gospodo sudije, kada sam došao na
3 prostor bivše Jugoslavije... bivše Republike Bosne i Hercegovine, oružane
4 konfrontacije već su bile u podmaklom stadiju. Verovao sam da mogu dati
5 makar i skromni doprinos da se brzo završe. Bar da se završe pre masovnog
6 povampirenja fašističkih aveti i ideja iz nedavne prošlosti koje su mnoge
7 narode i ljude na tim prostorima koštale života i stradanja.

8 Zato sam na skoro svim pregovorima sa suprotnom stranom rado i
9 ubedljivo predlagao prekid oružanih konfrontacija, sklapanje mira - časnog,
10 čvrstog i trajnog mira. Dobro sam znao da vojska stara... stvara
11 pretpostavke, a politika rešava o ratu i miru. Uporno sam ponavljao svoj
12 stav da se srpski narod i vojska u Bosni i Hercegovini ne bori ni protiv
13 jednog naroda, nego protiv ideologija i njihovih zaslepljenih sledbenika
14 koji su usmereni protiv srpskog naroda. U vašim materijalima imate, i naći
15 će se, više potvrda takvog mog stava. Sve vreme rata, i u najtežim
16 situacijama, nastojao sam se ponašati u skladu sa mojim osnovnim životnim
17 motom i zadržati, kol'ko je to bilo moguće, lični integritet i sopstvene
18 ocene događaja. Mislim da sam u tome i uspeo.

19 Ali su zato mnogi uticajni moćnici nastojali da me isključe iz javnog
20 života, pa i javno kompromituju. Iz vaših materijala, gospodo, saznao sam da
21 je na mene pripreman i atentat zbog toga i to od strane onih za koje me
22 optužnica tereti da sam bio s njima udružen u zločinačkom poduhvatu. Pa

23
24
25
26
27
28
29
30

1 procenite. Želim istaći da za 4-5 godina rata nisam dobio ni jedan vanredni,
2 prevremeni čin u svojoj vojsci, ni bilo koje materijalno dobro. Iz rata sam
3 izašao siromašniji nego što sam u njega ušao. Časni Sude, sva moja aktivnost
4 u ratu bila je usmerena ka našoj vojsci i njenom narodu. To je bilo moje
5 ključno angažovanje. Sve ostale aktivnosti su u funkciji ove osnovne: i
6 informisanje, i pravni poslovi, i verska pitanja i kontakti sa civilnim,
7 međunarodnim subjektima i svim ostalim.

8 A moral je skoro nemerljiva kategorija. Nema ni instrumenata za
9 njegovo merenje. Vrlo je varijabilan, pogotovo u borbi. Na moral vojnika
10 utiče kako je obučen i kakva je hrana i sigurnost. Utiče i kakva je
11 zbrinutost porodice, mogućnost školovanja dece, zdravstveno obezbeđenje i
12 mnogo toga drugog. Takođe je bitan nedostatak oružja i municije, uspešnost
13 vojno-političkih pregovaranja, hiljade drugih stvari. O moralu su često
14 olako sudi, a malo je onih, čak i profesionalaca, koji o njemu nešto više
15 znaju. Teško ga je shvatiti, teško održati, teško unaprediti i časno ostati
16 u tom poslu.

17 PREVODILAC: Prevodioci Vas mole da malo sporije govorite. Hvala.

18 OPTUŽENIK GVERO: Hvala, hoću. Časni Sude, želim jasno istaći da je u
19 ovoj optužnici protiv mene istinito samo ime i prezime, datum, mesto
20 rođenja, čin i funkcija. Netačno je da sam bio član bilo kakvog zločinačkog
21 udruženja ili poduhvata, da sam se sa bilo kim dogovarao oko izvršenja
22 krivičnog dela. Netačno je da sam bilo koga nagovarao na to, direktno ili

23
24
25
26
27
28
29
30

1 indirektno pomagao. Netačno je da sam učestvovao ili saučestvovao u
2 izvršenju zločina i da sam na bilo koji način povezan sa ratnim zločinima.

3 Ljudski mi je žao svakog nepotrebno izgubljenog ljudskog života,
4 svake nevine žrtve, bez obzira na verske, rasne i nacionalne atribute.
5 Smatram nedopustivim isticanje žrtava samo sa jednom odrednicom, a ćutanje o
6 drugima u istom vremenu i prostoru. Misli da to ne bi bi... ne vodi, na duže
7 staze, zajedničkom životu i pomirenju. Ali treba tragati za stvarnim
8 vinovnicima, a to su oni koji su rat hteli i planirali i koji su uporno
9 odbijali prekid rata i mirovne pregovore. Lično u ratu nisam učinio nikakav
10 zločin. Nisam ispalio ni metka, bukvalno, niti bilo koju drugu vrstu
11 projektila. Nisam ubio nikakvo živo biće, ni ljudsko ni drugo.

12 Pažljivo sam pratio uvodno izlaganje gospodina tužioca i mogao sam da
13 primetim da za većinu sadržaja pokazanih dokumenata, za koje tvrdi da sam im
14 ja autor, on kaže da su istiniti, da su dobri. Povodom t...toga mogu jedino
15 da se upitam. Pa zar je onda zločin iznositi istinu? Zar je zločin iskreno i
16 prijateljski odnositi se prema predstavnicima mirovnih snaga i pokušati
17 zaštititi ih na jedan specifičan način? Ovakvim svojim i drugim postupcima,
18 naugao /?navukao/ sam na sebe gnjev nekih moćnih pojedinaca iz rukovodstva
19 Republike. Iz dokumenata koje va... koje vam je sam tužilac pokazao juče ili
20 prekjuče, jasno se vidi da mi se čak i zabranjuje da se bavim tim, a krajnja
21 konsekvencija je bila apsolutna zabrana istupanja u javnosti koja je usledila
22 kasnije - o čemu tužilac takođe ima dokaze. Tužilac je, verovatno ne želeći,
23 pohvalio moj rad, odao mi komplimente, kad je rekao i po... Sudu pokazao
24 dokument o kriterijumima za kažnjavanje ratnih zločina i kaže da je ta
25 vojska

26

27

28

29

30

1 imala vrlo dobre advokate.

2 Nisu u pitanju advokati, nego sam te dokumente pripremao ja sa mojim
3 saradnicima. I oni su sigurno dobri, a stvar je onda kasnije kako su
4 primjenjivani jer to nije više u mojoj mogućnosti bilo.

5 Gospodo sudije, ja sam ubeden da sam nevin, a vaše je da sudite o
6 nevinosti ili krivici. Svima nama - ne zamerite što ću ovo reći - sudiće
7 neko ko je iznad svih nas, a sudiće i po tome kako smo mi sudili drugima.
8 Časni Sude, moja odbrana u ovom postupku će se zasnivati na sledećem
9 principu: ne želim ni na koga da prebacim odgovornost za svoje postupke.
10 Isto tako, ne želim da na sebe primim krivicu za postupke drugih, ni u
11 najmanjoj meri. Od ovog Sudskog veća očekujem jedino pravično, fer suđenje i
12 pravednu odluku. Ništa više, a ni manje, od toga.

13 Časni Sude, gospodo sudije, hvala vam što ste me saslušali. Ovim
14 završavam.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Gvero. Možete
16 sjesti.

17 Ranije sam vas obavijestio o tome da je ostalo još jedno pitanje o
18 kojem želim kratko s vama razgovarati. Trebat će nam samo par minuta. Ja sam
19 prilično siguran da već imamo okvir saradnje koji funkcioniše i treba samo
20 da djelujete na osnovu onoga što želim da kažem.

21 Ja želim da se zahvalim objema stranama jer sada imamo na
22 raspolaganju ažurirane spiskove dokaza Tužilaštva i spisak svjedoka
23 Tužilaštva, ažurirani spisak. A kada je riječ o dokumentima Odbrane, imamo
24 takođe i zajednički podnesak Odbrane u vezi sa procijenjenim vremenom za
25 unakrsno ispitivanje svjedoka, za svakog kooptuženog i svjedoke koji su
26 predviđeni za sedmicu 21. augusta.

27 Molim vas, nemojte me pogrešno shvatiti. Ja ne kritikujem ni jednu
28
29
30

1 stranu, ali kada sam pogledao spisak svjedoka i dokaza Tužilaštva,
2 primijetio sam da prvi svjedok, svjedok pod brojem 38, treba da počne sa
3 iskazom sutra. Vi predviđate da će njegovo glavno ispitivanje trajati oko
4 dva i po sata, a onda imamo indicaciju da narednog dana počinjemo odmah sa
5 svjedokom broj 41, za kojeg tražite tri sata za glavno ispitivanje. U
6 međuvremenu, prenesen vam je stav Odbrane i iz njega proizilazi da kada je
7 riječ o prvog svjedoku, Odbrana ima namjeru da traži tri i po sata za
8 unakrsno ispitivanje, a za drugog svjedoka četiri sata. Pošto jedan tim
9 Odbrane traži dva puta više vremena od ostalih, i mi ćemo im za sada
10 dozvoliti da uzmu toliko vremena jer tako su se oni dogovorili i tako smo se
11 mi s njima dogovorili.

12 Međutim, s obzirom na ostatak ove sedmice, vi i dalje možete da
13 kažete da ako vama treba dva i po sata za prvog svjedoka, onda Odbrana može
14 da počne odmah sutra sa unakrsnim ispitivanjem, kada vi završite vaše glavno
15 ispitivanje. Međutim, oni će nastaviti onda cijeli petak, a to će praktično
16 značiti da će ostati vrlo malo vremena, ako uopšte ostane vremena, za drugog
17 svjedoka da on počne u petak sa svojim unakrsnim ispitivanjem. Svjedok ili
18 svjedokinja, da ne bi postojala predstava o tome da li govorimo o svjedoku
19 ili svjedokinji.

20 Mislim da ste već shvatili suštinu moje poruke. Mi smo odlučili,
21 složili se da napravimo ovo kao eksperiment, da vidimo kako će ovo
22 funkcionisati. Imamo sve indicacije da bi to trebalo dobro da funkcionise,
23 ali mislim da je ovo jedna prilika koja vas navodi da malo bolje sarađujete,
24 tako da se može napraviti plan za dolazak svjedoka i početak njihovog
25
26
27
28
29
30

1 svjedočenja i pripremiti malo bolje. To je problem. Mislim da sam jasno to
2 rekao.

3 Shvatit ćete da mi imamo obavezu da pokušamo da ekonomičnije
4 upravljamo resursima ovog Međunarodnog suda i nije neophodno da svjedok
5 dolazi dva, tri, četiri dana ranije ako pokušamo da bolje sarađujemo i da
6 izbjegnemo da se tako nešto dešava. Ja shvatam da to ne bi trebalo
7 predstavljati neki poseban problem.

8 Gospodine McCloskey, izvolite.

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Časni Sude, ja shvatam to što
10 kažete. Dobra vijest je: mi se pridržavamo rasporeda, kao što svi to znate.

11 Mislim da ste u pravu kada ste rekli da smo malo pretjerano
12 ambiciozni, optimistični kada mislimo da ćemo početi sa drugim svjedokom na
13 vrijeme. Mi smo ovu procjenu dobili juče. Kada sam ja pripremao svjedoke,
14 pridržavao sam se principa kao na prethodnom suđenju i bio sam u mogućnosti
15 da obavim ispitivanje tog svjedoka za dva i po sata i mislim da ću to moći
16 da uradim i sa prvim svjedokom ovdje, naravno uz dozvoljeno malo odstupanje.
17 Isto vrijedi za drugog svjedoka.

18 Međutim, mogao da bih da kažem još jednu dodatnu stvar: kao što
19 znate, mi smo se složili u vezi sa dostavljanjem materijala za unakrsno
20 ispitivanje i mislim da smo ostavili pitanje koliko će vremena za unakrsno
21 ispitivanje trebati advokatima Odbrane - njima, da oni o tome odluče. Ali
22 želio bih da ponudim jedan princip kojim bi se mogli rukovoditi u vezi sa
23 odnosom vremena između Tužilaštva i Odbrane, naravno uz usvajanje

24

25

26

27

28

29

30

1 fleksibilnosti u svakom slučaju. Mislim da bi to moglo da bude primjeren
2 scenario. Tako da ako gospodinu Nichollsu trebaju dva sata za svjedočenje
3 svjedoka o bazi zločina, onda mislim da bi isto tako dva sata trebalo da
4 bude dovoljno za Odbranu, a ne tri i po sata za svjedoke koji će govoriti o
5 bazi zločina.

6 Jer gospodin Bourgon je bio u pravu - svjedoci /prevod engleskog
7 transkripta: "žrtve"/ će ponekad pretjerivati. Ponekad će reći da enklava
8 nije bila demilitarizovana i to će se jasno pokazati, bilo u glavnom
9 ispitivanju, bilo u unakrsnom ispitivanju, ali da li je potrebno još sat i
10 po ekstra vremena? Ja znam da ste vi to razmotrili, da ste donijeli pravu
11 odluku, jer ta pitanja nisu osporavana. Zaista nisu i neće biti, i mi ćemo
12 se vjerovatno složiti s Odbranom u većini pitanja pretjerivanja ili pitanja
13 demilitarizacije. Tako da to je sve što sam želio da kažem u vezi s tim.

14 A još jedno drugo podsjećanje, prije nego što to zaboravim - čuo
15 sam dva iskaza optuženog... Recimo, general Gvero je rekao da nije nikada
16 bio Srebrenici i mi ne tvrdimo da je on bio tamo. Zatim, ako postoji alibi
17 Odbrane, možemo da pitamo u vezi s tim, ali oni ne moraju to da urade, ali
18 mogu da nam dostave alibi, ako žele da se brane alibijem /prevod engleskog
19 transkripta: "Ako postoji alibi Odbrane, možemo ih ponovo tražiti, budući da
20 oni imaju obavezu na nam ga daju"/.

21 Gospodin Bourgon je nešto ranije rekao da iako je njegov klijent bio
22 u području Zvornika, izgleda da on neće priznati da je bio u Orahovcu i ako
23 će on da se brani alibijem, onda bismo zamolili advokate Odbrane da nam
24 dostave alibi.

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Već je donesena odluka, prije
26 nekoliko mjeseci, u vezi sa indikacijom Odbrane alibijima, iako je tada

27
28
29
30

1 Vijeće bilo u nešto drugačijem sastavu. Ja bih želio da ukažem na taj rok i
2 molim da imate na umu ovo što je pomenuo gospodin McCloskey. Naravno, ja ne
3 želim da se obavežem ni na što, jer to su stvari o kojima treba kolektivno
4 raspraviti prije nego što donesu takve odluke, ali ako mislite da iznesete
5 alibi na površinu i da iznesete odbranu alibijem, onda molim vas da nas o
6 tome obavijestite odgovarajućim podnescima. Onda ćemo mi djelovati u skladu
7 s tim.

8 Druga stvar koja želim da bude vrlo jasna je da mi izuzetno cijenimo
9 saradnju koja već postoji između dvije strane u nastojanju da se napravi
10 odgovarajući raspored za prezentiranje svjedoka, ispitivanje svjedoka i za
11 sada ne razmatramo mogućnost toga da li je potrebno da se uspostavi odnos
12 jedan naprema jedan ili jedan naprema dva. Ja sada samo ponavljam ono o čemu
13 smo mi ranije raspravljali i to je uključeno u naše smjernice. Naime, za
14 sada mi ćemo eksperimentisati i držim za riječ timove Odbrane koji su se
15 obavezali da će koristiti primjereno svoje vrijeme tokom unakrsnog
16 ispitivanja. Ja nemam razloga da u to sumnjam, pa ćemo vidjeti kako će se
17 stvari razvijati. Za sada, mi nismo spremni da kažemo: "Sa prvim svjedokom,
18 tri sata i trideset minuta je više nego dovoljno." Mi ćemo biti u mogućnosti
19 da o tome donesemo zaključak nakon što završimo svako unakrsno ispitivanje
20 koje će se odvijati, ali nismo u ovom trenutku iznenađeni, barem za sada,
21 što, počevši sa prvim svjedokom, svaki tim Odbrane želi da se oglasi i da
22 unakrsno ispituje tog svjedoka na neki način. Naravno, mi ćemo koristiti svoje
23 ovlaštenje da kontrolišemo unakrsno ispitivanje u skladu sa pravilniku o
24
25
26
27
28
29
30

1 postupku u dokazima koji koristimo na ovom Međunarodnom sudu.

2 Da li ima nešto drugo o čemu želite da govorite? Da, gospodine
3 McCloskey?

4 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Jedna mala stvar: mi imamo jedan
5 atlas, zbirku karata koju želimo da damo Odbrani. Juče su prebrzo otišli pa
6 nismo uspjeli. Mi takođe imamo kopije i za Vijeće. Znam da Odbrana
7 vjerovatno neće imati prigovor na to, ali bi želio da oni prvo to vide.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Jedna stvar na kraju, prije nego što
9 prekinemo. Jedno pitanje koje je pokrenula gospođa Fauveau prije dva dana,
10 mislim u ponedjeljak, i želim da budem siguran da je revidirana dopuna
11 izmjena dostavljena vašem klijentu, a to bi u suštini značilo da je
12 dostavljeno i ostalima. Da, gospođo Fauveau, izvolite.

13 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Časni Sude, gospodine
14 predsjedavajući, da, odista, mi smo dobili kopiju na srpsko-hrvatskom u
15 ponedjeljak i ja sam to dostavila juče ujutro svom klijentu i mislim da su to
16 uradili i ostali timovi. Hvala Vam.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vama. Ako nema nikakvih drugih
18 pitanja kojima bismo sad trebali da se bavimo, završit ćemo sa radom za
19 danas, a nastavit ćemo sutra ujutro sa prvim svjedokom. Zaštitne mjere,
20 odnosno odluka o zaštitnim mjerama bit će dostavljena kasnije tokom dana,
21 ali ne bi trebalo da bude nikakvih problema sa prvim svjedokom. Hvala vam.

22 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

23 ... Sjednica završena u 12.54h.

24 Nastavak zakazan za četvrtak

25 24. augusta 2006., u 09.00h.

26

27

28

29

30